

Direktionens beretning

- til det ordinære fællesrådsmøde, torsdag den 28. september 2023 på Vimmersbøl Danske Skole

A.P. Møller Fonden har bevilget 50 millioner kroner til Skoleforeningens etablering af et mindretalscenter i Tarp.

I foråret har alle dagtilbud deltaget i et stort projekt omkring læreplanstemaet »Natur, udeliv og science«.

Julekoncert med Sønderjyllands Symfoniorkester og skolerne i Flensborg Amt.

INDHOLD

Direktionens beretning til det ordinære fællesrådsmøde	3
<i>ved direktør Lars Kofoed-Jensen</i>	
Dagtilbudsområdet	7
Skole- og Gymnasieområdet	13
Kurser og pædagogiske arrangementer	23
Center for Undervisningsmidler (CfU), Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) og Rejsekontoret.....	25
Personalekontoret.....	33
IT i Skoleforeningen.....	35
Teknisk Afdeling	37
Økonomiafdelingen.....	40
Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig	42
<i>ved sekretær Louise Andresen-Gildberg</i>	
Ladelund Ungdomsskole	44
<i>ved forstander Tore Bock</i>	
Ungdomskollegiet	45
<i>ved forstander Allan Pedersen</i>	
Jaruplund Højskole.....	46
<i>ved forstander Karsten B. Dressø</i>	
Christianslyst.....	48

DIREKTIONENS BERETNING TIL DET ORDINÆRE FÆLLESRÅDSMØDE

ved direktør Lars Kofoed-Jensen

Finansåret 2022 endte – i lighed med 2021 – langt bedre end forventet, men den underliggende årsag var af regnskabsteknisk karakter. 2022 var i modsætning til de tidligere år i virkeligheden et år med balance mellem driftsindtægter og driftsudgifter.

Vi fik en meget flot forhøjelse af Sydslesvigudvalgets tilskud for 2023, men meget er sket i den mellemliggende tid, så der hersker stor usikkerhed om situationen de kommende år. Vi ser allerede en meget høj inflation og dele af den slår igennem på lønninger og personaleomkostninger, der jo er langt størstedelen af vort budget. Slesvig-Holsten har også givet en vis forhøjelse af skoletilskud nemlig ca. 3 %, og et særligt energitillæg - men inflationen her i Slesvig-Holsten ligger endog langt over dette niveau, så vi må imødesee med stor spænding, hvilke reguleringer 2024 vil byde på.

Men i denne urolige tid hvor verdensøkonomien er hårdt ramt, kan vi ikke forvente at forblive uberørte. Også Skoleforeningen må forvente en årrække med økonomisk stilstand, ja med sparekrav – også ud over de besparelser vi i lighed med andre skal bestræbe os på inden for energiområdet.

De fortsatte digitaliseringsanskaffelser under skoleprogrammet DigitalPakt gav ekstra indtægter, men også tilsvarende ekstra udgifter. Programmet løber frem til årets slutning – og så ser det ud til, at der kommer et nyt program, for denne proces er langt fra afsluttet, ja på visse måder står vi stadig i starthullerne, fordi lange leveringstider konstant sætter grænser for de næste skridt. Mange skoler vil dog have oplevet en opgradering af såvel internet som udstyr, så vi står ikke stille. Den pædagogiske udvikling på området vil være et naturligt fokuspunkt i lang tid fremover – med eller uden kunstig intelligens.

Skoleforeningens arbejde med justering af vedtægterne blev afsluttet med vedtagelser i januar måned – nu venter Fællesrådets forretningsorden og vedtægter for institutionernes samarbejdsråd.

Mindretallets arbejde med strukturdebatten er ikke endt som Fællesrådet gav Styrelsen mandat til – altså ikke med en udvidelse og opkvalificering af samarbejdet i Samrådet. Tværtimod er Samrådet nu fortid, og vi har et uformelt forum for dialog og samarbejde mellem mindretallets foreninger. For den menige sydslesviger har det næppe nogen praktisk betydning – men vi står stadig med de udfordringer, som Skoleforeningen uddrog af debatten: hvordan styrker vi det lokale samarbejde og gør det nemmere at engagere sig i mindretallet? Det bliver uden tvivl et arbejdsemne for jer som Fællesråd at kigge på, hvordan Skoleforeningen kan bidrage endnu mere til dette område.

Skoleforeningen gennemførte en trivselsundersøgelse blandt medarbejderne med særligt henblik på Corona. Resultaterne var ikke overraskende. Nogle positive ting har vi lært, som vi skal tage med videre, men Coronatiden har slidt på såvel fysisk helbred som mentalt velbefindende. Der har vinteren over været flere tegn på udmattelse og manglende overskud i hverdagen. Også Skoleforeningen har oplevet et meget forhøjet sygefravær blandt personalet og børnene/de unge. Allerede af den grund begyndte vi i foråret at kigge på, hvordan vi kan arbejde med dette område – og vel at mærke arbejde mere systematisk med trivsel for både ansatte og børnene/de unge i vore institutioner.

I efteråret 2022 bragte Flensborg Avis en række artikler og en leder, som fremsatte påstande om en gennemgående syg ledelseskultur og udbredt mistriksel på vore institutioner. Sammen med Driftsrådet iværksatte vi en advokatundersøgelse, hvor resultatet forelå lige inden sommerferien. Deltagelsesprocenten var ikke høj, men vi er fast besluttet på at lære det af undersøgelsen, vi kan – og

hovedkonklusionen er helt i forlængelse af forårets erkendelser: Skoleforeningen skal arbejde mere systematisk med trivsel – og altså her særligt for vore ansatte.

Vi har nedsat en Styregruppe med Driftsrådets formandskab, direktionen – og så Skoleforeningens formandskab, så vi forsøger at skabe overblik og sammenhæng i indsatserne.

Vore tidligere undersøgelser – fra 2018 og den almene del fra Coronaundersøgelsen – tydede på ganske høj tilfredshed med at være ansat i Skoleforeningen. Vi oplever ikke personaleflugt – men vi ved også at rekruttering bliver en stadigt større udfordring de kommende år (det gælder for både dagtilbuds- og skoleområdet, og det gælder i Danmark lige så vel som i Tyskland). Derfor skal vi have systematiseret vores trivselsarbejde, så vi i endnu højere grad bliver kendt som en god arbejdsplads.

Jeg har i første halvår af 2023 besøgt vore 55 dagtilbud og 40 skoler. I mit ottende år som direktør var det skønt med en opdatering i form af: Hvordan ser hverdagen ud i vore institutioner? Netop den hverdag som jeg holder så meget af og som jeg gerne taler om som vores kerneopgave.

Jeg sammenfattede mine iagttagelser i en sommerhilsen til alle vore ansatte – den kan I finde som bilag bagerst i denne beretning.

Jeg vil gerne på direktionens og egne vegne sige tak til alle – ansatte, forældre, børn og unge – i vores system. De sidste tre år sluttede jeg af med at ønske for os alle, at vi snart må få mere af den gode hverdag igen. Det ønske bliver jeg – der i den grad holder af hverdagen – nødt til at gentage i år, for selvom Corona har sluppet sit greb, fik vi ikke en lettere vinter og vejrmæssigt har vi heller ikke fået den sommer man kunne håbe på til at sprede solskin i alle sind. Jeg håber for os alle, at vi langsomt kommer over i mere normale tilstande. Vi trænger alle til det – men især alle vore børn og unge trænger til den normalitet, som er bagtæppet for vigtig menneskelig udvikling i den helt særlige periode af vores liv, som barndom og ungdom udgør.

Bilag: Sommerhilsen til alle vore ansatte

Kære medarbejdere

Jeg har siden slutningen af januar besøgt alle vore 55 dagtilbud og 40 skoler.

Jeg er altså nu igennem min besøgsrunde, hvor jeg først og fremmest har ønsket at se hverdag – sydslesvigske institutionshverdag.

Det har været en spændende, underholdende og særdeles lærerig rundrejse, hvor jeg virkelig bliver mindet om, hvem vi er til for – nemlig vore mange børn og unge rundt i hele Sydslesvig. Og jeg får syn for, hvordan der arbejdes på mange forskellige måder for at give vore børn og unge en hverdag med trivsel og læring, såvel personlig som faglig læring.

Jeg ser, hvordan både børn i dagtilbud og elever i forskellige aldre på vore skoler får redskaber til at sætte egne grænser, til at håndtere sociale konflikter, hvordan de får fælles oplevelser og udvikler evnen til både at tage hensyn og til at lære og skabe gennem samarbejde. Evner som vil gavne dem hele livet igennem.

Jeg har i dagtilbud især kunnet iagttage det pædagogiske arbejde med at gøre børnene så selvhjulpne som muligt. Det gælder vuggestuebørn, der selv går op på puslebordet – efter de selv har hentet ny ble. Vuggestuebørn, der gradvist selv lærer at tage udendørs tøj af og på (noget som forældrene måske sjældent har tid til at opdage, at deres små faktisk kan selv). Og når de skal op i krybberne, går de selv op at den lille stige og lægger sig. Der er så mange succesoplevelser for børnene i disse små hverdagslæringssituationer, at de med følelsen "jeg kan selv" får gode bidrag til den selvtillid, det selvværd, som er så væsentligt gennem hele livet. Jeg har kunnet iagttage små børn der siger "stop", der siger fra, når andre overskrider deres grænser – og om nødvendigt løser konflikterne med lidt hjælp fra en voksen. Jeg har oplevet "madro",

rundkredse, fødselsdagsfejring, fastelavn og påskeforberedelser og her til sidst førskolebørns afsked med børnehaven og goddag til skolen.

Og jeg har oplevet vore dagtilbud kaste sig ud i de fire elementer (ild, jord, luft og vand) i det store tværgående Kita-Aktionsprogram som kulminerede med træplantning ved alle 55 dagtilbud og med den store vidensmesse på A.P. Møller Skolen. Der er blevet stampet regnorme op ad jorden, bygget vulkaner, udforsket vand og meget mere til den store guldmedalje.

Jeg har set effekten af kloge legetøjspolitikker, hvor børnene umærkeligt "tvinges" til at fordybe sig i legen frem for bare at skifte fra den ene slags til den anden, en fristelse som ikke er nem at modstå, hvis udvalget er for stort.

Vore dagtilbud byder på en rig hverdag til vore børn – og jeg er både ydmyg og stolt af at være en del af det arbejde.

I skolerne har jeg set fleksibel indskoling, hvor overleveringen af læring fra dagtilbud også var tydelig, når fx "stopreglen" føres med ind i skolen til at sætte grænser og forebygge større konflikter. Jeg har set undervisning af de mindste, der gennem klog differentiering gav læring til alle på det niveau, de kunne følge med på. I det hele taget har jeg på set meget god undervisning, der gennem klare strukturer og klogt valg af undervisningsmaterialer muliggjorde den undervisningsdifferentiering, som egentlig altid har været nødvendig uanset om klasserne er årgangsoptaget eller samlæst. Derfor har jeg set mange lektioner, hvor alle elever vidste, hvad de skulle – eller hurtigt kunne få det at vide, og hvor muligheden for indlæring i eget tempo gav et højt aktivitetsniveau for alle – og ofte i en koncentreret og bestemt ikke larmende atmosfære. Digitaliseringen har holdt sit tydelige indtog – både elevdevices og vore tavler er i flittig og velovervejet brug – afvekslende med undervisning med bøger, papir og blyant. Jeg har mødt elevråd, hvor både selvrefleksion og sund kritisk sans var tydelige, og jeg glæder mig over at elevdemokratiet dyrkes – især med baggrund i at oplevelsen af medbestemmelse ikke var så fremtrædende i den store elevtrivselsundersøgelse. Og jeg har mødt masser af fællesskab på skolerne – der jo spiller en central rolle i børnenes og de unges sociale liv. Disse fællesskaber er lidt forskellige – afhængigt af om vi er på en stor eller en mindre skole – men de er der, og heri ligger en stor og helt uundværlig styrke for vort danske mindretal, når vi tænker på, at alle vore børn og unge er blevet "anbragt" af deres forældre. Jeg oplever ganske enkelt trivsel – og det er efter min bedste overbevisning det stærkeste argument for at disse "ufrivillige" siden vil vælge det danske til, enten hos os i Sydslesvig eller i Danmark. Også det gør mig stolt og ydmyg, at jeg arbejder for og i dette fællesskab.

Jeg har hørt om efterårets og vinterens mange udfordringer med sygdom, både blandt personalet og vore børn og unge. Og desværre ikke altid samtidigt, så hverdagen har sommetider været et rigtigt svært puslespil. Men også om gevinsterne ved netværksvikarer, netværkssekretærer og samarbejdet i ledernetværk. De seneste måneder har sygdom spillet en mindre rolle – i takt med at vejret blev bedre – og optimismen har været i forgrunden.

Jeg har drøftet opbakningen fra forældrene, både til vore arrangementer og til det danske mere overordnet – og er faktisk blevet bekræftet i nogle indtryk, som allerede de første af vore 95 institutioner gav mig. Der er mange, der bakker op – på de store skoler og i Flensborg har de dog måske lidt lettere ved at gemme sig – og mange steder hører jeg om stort engagement i at lære dansk – også mere end vi kan levere til. Vi har drøftet om online-tilbud kunne være et godt supplement, så man kan sidde hjemme og være til dansk kursus med en levende lærer, mens man ikke skal bekymre sig om transport eller nogen til at passe sine børn. Mange ser det som en god idé, men niveauet skal være rigtigt. Dagtilbudsforældre skal lære det, som gør dem i stand til at forstå og begå sig i dagtilbudshverdagen, senere er det skolebegreberne og skolens sprog som er relevant – og oven på det vil nogen måske så have interesse i kurser med mere grammatik og mulighed for at få dansk på et lidt højere niveau.

Jeg har ført mange gode samtaler på min besøgsrunde, inden jeg lavede denne lille beretning. Men beretningen har aldrig været målet. Målet har hele tiden været de mange hverdagsindtryk, som er

bagtæppet også for direktørens arbejde – for også jeg arbejder for den kerneopgave, jeg har iagttaget på mine besøg: at vore børn og unge får den bedst mulige ballast med af læring, personlig trivsel og udvikling, og ikke mindst livsduelighed med fra deres tid i vores institutioner.

Med disse (mange) ord vil jeg sige tak til alle de institutioner jeg har besøgt — og jeg ønsker jer alle en god sommer

DAGTILBUDDSOMRÅDET

BØRNETAL I DAGTILBUD

Samlet børnetal i dagtilbuddene (årligt gennemsnit – for 2023 vises tallet fra juni måned):

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Juni 2023
2.115	2.211	2.288	2.399	2.487	2.570	2.589	2.563	2.747	2.792

Deraf antal vuggestuebørn (årligt gennemsnit – for 2023 vises tallet fra juni måned):

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Juni 2023
227	317	376	463	506	525	520	565	519	545

Antallet af børn, der har været på Hjerpsted Feriekoloni, har siden 2014 udviklet sig på følgende måde:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
835	869	849	815	843	759	0	300	711	709

Antallet af børn, der modtager tilbuddet om forlænget åbningstid, har siden 2016/2017 udviklet sig på følgende måde (status juni 2023):

2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
849	966	1.035	1.014	1.045	1.039	1.122

TIDEN STÅR ALDRIG STILLE

Den nye tyske dagtilbudslov stiller også nye krav til normeringer (*Personalschlüssel*) og gør det svært for vores ledere at få hverdagen til at gå op. Det er også svært for tyske dagtilbud, og de nye krav kan få konsekvenser for dagtilbuddenes åbningstid.

Dagtilbudsloven, der trådte i kraft den 1. januar 2021 har øget normeringen, så der skal være et fast antal medarbejdere til stede ud fra de tilmeldte børn. Samtidig skal der under hele åbningstiden være en pædagog til stede. Normeringskravene er i sig selv fornuftige, men den nye lovgivning kræver, at dagtilbuddene lever op til normeringen uanset, hvor mange børn der reelt dukker op i institutionen. Vi vil gerne have en fleksibilitet tilbage, så lederne igen selv kan tilrettelægge personaletimerne. Er der eksempelvis på papiret tilmeldt 20 børn til den forlængede åbningstid skal vores dagtilbud leve op til normeringen til trods for, at der i praksis dukker meget færre børn op hhv. bliver hentet tidligere end planlagt.

Tidligere har lederen fordelt de pædagogiske kræfter efter dagtilbuddets reelle behov, men det tillader den nye dagtilbudslov ikke.

Det, vi ønsker, er at gå tilbage til en fleksibilitet i forbindelse med personale hen over dagen. Det vil sige, at det er de enkelte dagtilbud, der afgør, hvordan behovet er.

Der er nok pædagogisk personale ansat til at leve op til kravene, men ressourcerne udnyttes maksimalt, og de gør dagtilbuddene ekstra sårbare over for personalefravær.

Konsekvensen ved personalefravær kan derfor også blive, at dagtilbuddene må reducere deres tilbud om forlænget åbningstid for at kunne få bemanningen til at gå op. Det har vi desværre allerede været udsat for i nogle dagtilbud.

Vi er i tæt dialog både med vores tyske kollegaer og socialministeriet for at gøre kraftig opmærksom på vores udfordringer i hverdagen og håber på endnu mere gehør, således at vores huse igen kan få deres fleksibilitet ift. personaleplanlægningen tilbage.

OM LEDERKONFERENCEN - DEN GODE OVERGANG UD FRA BARNETS PERSPEKTIV, FAGLIG LEDELSE OG ARBEJDSGLÆDE

"Refleksionsøvelser på tværs af institutioner og faggrupper giver altid mulighed for at åbne øjnene op." kommenterer en deltager i forbindelse med konferencen.

Således var man glad for, efter en pause på 2 år, endelig at kunne afholde lederkonferencen fælles på tværs af dagtilbuds- og skoleområdet igen.

Sammen dykkede alle institutionsledere ned i emnet "den gode overgang". I Skoleforeningen ønsker vi at skabe den gode overgang fra børnehave til skole ved hjælp af en rød tråd fra vuggestue til studenterhuse. Den røde tråd er et billede på, at det enkelte barn, den unge og forældrene oplever sammenhæng og fortrolig tryghed, så barnet og den unge fortsætter sin alsidige sociale og faglige udvikling bedst muligt og med mindst mulige forstyrrelser.

Men hvordan kan vi egentlig være sikre på, at det faktisk forholder sig som vi ønsker? Skoleforeningens opdrag er netop løbende nysgerrigt at spørge ind til oplevelserne, fordi vi herigennem kvalitetssikrer vores pædagogiske praksis i de overgange et barn og den unge skal tage. Med fællesdagen har vi derfor udfordret os selv og hinanden i jagten på, hvad der egentlig gør overgangen til den gode overgang.

Med udgangspunkt i de gennemførte børnemiljøundersøgelser og tilsvarende resultater har vi taget hul på at undersøge:

Hvordan medtænker vi allerede barnets perspektiv i planlægningen af læringsmiljøerne? Hvornår og hvordan inddrager vi børn og unges ret til at blive medinddraget? Hvordan giver vi plads til medbestemmelse og hvad forstår vi egentlig ved begrebet? Hvilken betydning har børneperspektivet for barnets oplevelse af en god overgang?

Fem institutioner fra både dagtilbuds- og skoleområdet bød ind med egne praksisfortællinger i forbindelse med ovennævnte spørgsmål og lagde op til inspiration til kollegerne.

Dag 2 var tilrettelagt som områdeopdelte dage. Sammen med Anja Vesterby Høj, afdelingsleder og konsulent ved UCL's efter- og videreuddannelsesafdeling "Pædagogik og læring", tog dagtilbudsområdet på genbesøg med ledelse af læringsmiljøerne i forlængelse af sidste års konference dage. Denne gang med blik på faglig ledelse og fokus på at skabe psykologisk tryghed, som har betydning for de læringsmiljøer vi tilbyder børn i vores dagtilbud.

Dagtilbudslederne har beskæftiget sig med fremtidens medarbejdere og hvilken betydning det har for ledelse generelt. Inden længe skal ledere lede op til fem forskellige generationer, generation Z er på vej. Gennem oplæg og drøftelser blev vi sammen klogere på hvilken betydning det har for den måde vi bedriver ledelse på.

Og så var der også plads til det vigtige rum for kollegialt samvær og fokus på arbejdsglæde.

Med foredraget *-Gudskelov det snart er mandag*, ved Martin Erichsen- fik lederne et foredrag om arbejdsglæde med værktøjer til god trivsel.

Et foredrag, der ikke nøjes med at fortælle om arbejdsglæde – men skaber arbejdsglæde.

Konferencedagene og særligt dag 2 på dagtilbudsområdet har vist sig at være en succes som bl.a. fremgår af følgende evalueringssagn:

"Jeg synes altid, det er godt at møde sine kollegaer for at kunne sparre. Meget spændende også at høre skoleledernes side. Jeg mener stadigvæk der er noget vej igen for at kunne skabe de virkelig gode overgange hhv. samarbejde på tværs (især hvis man måske også tænker SdU med ind)."

"Dagen med Anja var for mig helt klart det bedste. Input som dette skal vi have meget mere af. Foredraget ang. arbejds glæde med Martin var også super"

"Oplægget ved Anja har givet mig et bredt indblik i tidens gang og i hvilken hastighed denne skrider frem og forandrer sig. De professionelle skal være gode til at lytte til tidens (børnene) udvikling og handle efter disse. Det er vores opgave, at afkode tidens behov og arbejde udviklingsorienteret samt ressource tænkende efter dette."

"Meget spændende dage og dejligt at kunne drøfte ting sammen + have socialt samvær. Det gør noget for det gode samarbejde at høre de samme oplæg/ drøfte de samme emner."

DAGTILBUDDENE SIGER "JA" TIL KITA AKTIONSPROGRAM

Muligheden for at søge ministeriets tilskud til at gennemføre coronakompenserende tiltag for børn og medarbejdere i dagtilbud, blev hurtigt til en fælles beslutning i alle dagtilbud. "Hvis vi har mulighed for at få penge - må vi også gøre det – siger et sparringsgruppemedlem fra ledernetværkene.

Det mundede ud i arbejdet med emnet "de 4 elementer" i bevægelse og bæredygtighed, som ligeledes blev vedtaget på et sparringsgruppemøde for dagtilbuddenes ledernetværk.

En planlægningsgruppe, med pædagoger og ledere fra hvert netværk, blev nedsat og havde til opgave at samle ideer til tiltag for børn og pædagogiske medarbejdere på hele dagtilbudsområdet.

De seneste to år har der været frafald af kulturelle indtryk og udtryk, få oplevelser, ja nærmest ingen, udenfor egen institutions ramme. Et samvær på kryds og tværs med forskellige mellem menneskelige input, relationelt og emotionelt stod på standby. Også børns sproglige udvikling måtte lide under pandemien. Med Kita-Aktionsprogrammet ønskede dagtilbudsområdet samlet set at understøtte børns og medarbejderes læring, trivsel og videreudvikling af fællesskaber inden for såvel egen institution, inden for netværkene samt Skoleforeningen som helhed.

Ud over læreplansemnet natur, udeliv og science med fokus på bæredygtighed og de 4 elementer, blev fokus yderligere rettet mod arbejds glæde, trivsel og samarbejde.

Det store fælles projekt blev planlagt med to spor, hvor det ene omhandlede børn og det andet tilgodeså medarbejdere.

Børnesporet:

Hver dag er børn ubevidst i berøring med de 4 elementer. Disse naturlige ressourcer fascinerer børnene. Denne fascination understøttede projektet gennem alsidig planlagte aktiviteter for børn i alle aldersgrupper - både som vokseninitierede aktiviteter ligesom børneinitierede aktiviteter.

Formålet var:

- at give børnene mangfoldige oplevelser omkring emnet natur, udeliv, science med de 4 elementer som rød tråd/overskrift
- at understøtte børnenes sociale relationer ved fx samarbejde og på tværs af alder og grupper inden for egen institution.
- At børnene oplever at blive inddraget i projektets lokale udformning fx ved at være med til at

bestemme, hvilke emner der er særlig interessant for dem – igennem forskellige tilbud, eksperimenter og impulser, børnemøder m.m.

- At understøtte børnenes sansemotoriske samt sproglige udvikling
- At støtte op omkring og tage afsæt i børnenes naturlige nysgerrighed og undren
- At bidrage til bæredygtighed både i form af børns trivsel, læring og udvikling samt det fremadrettede pædagogiske arbejde omkring emnet. Ligeledes skabes bevidsthed om bæredygtighed i forbindelse med miljøet, når der tages hånd om de 4 elementer som har deres forankring i naturen.

Det mundede i ud i forskellige tiltag som blev udført i de enkelte dagtilbud, herunder besøg af en naturvejleder fra friluftsrådet fra DK. For at sætte et særligt fokus og nå i dybden valgte hvert dagtilbud mellem 4 forskellige interessefelter (jord, luft, ild og vand).

Forløbet blev suppleret med en materialekasse som også fremadrettet understøtter projekter i det pædagogiske arbejde med børn omkring natur, udeliv, science og bæredygtighed.

Afslutningsvis har hvert dagtilbud modtaget certificeringen med det grønne flag og plantet mindst et træ på egen matrikel eller i nærmiljøet så dette også kan inddrages i det videre pædagogiske arbejde.

Med fokus på sprog og kultur har hvert dagtilbud fornøjelsen af en teaterforestilling i eget hus eller som gæst i et andet hus.

Vuggestuebørn har oplevet *"Græshoppesalsa"* og børnehavebørn *"Damen der blev til et træ."*

Forestillingerne startede i marts 2023 og kører året ud endnu.

Medarbejdersporet:

Alle medarbejdere har ydet og yder fortsat en kæmpe indsats for at bidrage til børns læring, udvikling og trivsel. Pandemien har til dels betydet ekstra timer, lidt kontakt i personalegruppen, intet fællesskab men derimod opdeling i kohorter. Et samarbejde omkring det nødvendigeste medførte for lidt socialt fællesskab. Det har haft betydning for trivslen og samarbejdsrelationerne.

Kita Aktionsprogrammet havde derfor også til formål:

- At give mulighed for at opleve fællesskab på arbejdspladsen efter en periode under særlige vilkår.
- At bidrage til at styrke egen modstandskraft og den indbyrdes sociale støtte.
- At bidrage til at skabe psykisk trivsel og velvære ved en positiv fælles oplevelse
- At give rammer for et bæredygtigt samarbejde i egen institution, på tværs af institutioner i eget netværk og på tværs af netværk inden for hele dagtilbudsområdet.
- At skabe en ramme for videndeling og fællesskaber på tværs af alle institutioner via en messe eller en læringsfestival som binder institutionerne sammen på tværs.

Oversat til praksis betyder det, at alle netværk afholdt en pædagogisk dag for alle pædagogiske medarbejdere med indspark ved Troels Christensen i forbindelse med det psykiske arbejdsmiljø – herunder, hvordan man bedst møder sine kolleger i øjenhøjde, hvad er en god kollega og hvordan man beholder motivationen i svære perioder.

Dette fik medarbejderne svar på, inklusive værktøjer og konkrete tips og tricks til at gøre hverdagen bedre for sig selv, for teamet og arbejdspladsen som helhed.

Efterfulgt af en workshop ved Sally Flindt Hansen, med fokus på psykisk og fysisk velbehag. Her blev der sluppet af, sat fokus på nuet og egen krop (mindfulness). På workshoppen blev der sat strøm til synapserne igennem et afvekslende program der skiftevis stimulerede alle sanser.

Byt viden, afprøv og oplev dagtilbud i praksis

Efter dagtilbuddenes ønske om en stor fælles messe, blev denne planlagt og gennemført med mulighed for at opleve, hvordan de fire elementer er i bevægelse i vores 55 dagtilbud. En eftermiddag med fortællinger og dialoger rundt omkring projektfasen.

Således blev dørene lukket op for alle samarbejdspartnere herunder Fællesrådet, samarbejdsrådene, Styrelsen, forældre i institutionerne, de tyske myndigheder, skolerne og alle interesserede, for at give et billede af de mange spændende aktiviteter børnene måtte afprøve og opleve omkring emnet natur, udeliv og science med de 4 elementer som rød tråd.

En vekselvirkning mellem fortællinger, oplæg, små workshops, film og mulighed for selv at eksperimentere og være med.

Og her et udpluk af en forældrefeedback:

"Jeg vil gerne sige 1000 tak for i går.....Sikke et dejligt arrangement! Både børnene og vi voksne nød det virkelig meget og havde en rigtig god tid! De familier, som ikke er kommet, er gået glip af noget! Jeg synes, det er så dejligt at komme i kontakt med alle institutioner og mindretallet!"

KURSER

Dagtilbudsområdet – pædagoger og pædagogmedhjælpere

Det "udfordrende" forældresamarbejde

Der er de senere år kommet større bevågenhed – både fagligt og politisk – om samarbejdet mellem forældre og dagtilbud og et større fokus på, hvad et velfungerende samarbejde kan betyde for børns trivsel, udvikling og læring. Fx er forældresamarbejdet et gennemgående tema i arbejdet med den styrkede læreplan.

Jo bedre kontakten og samarbejdet er mellem forældre og pædagogisk personale, des mere positivt og trygt oplever barnet dagtilbuddet, viser forskning. Et velfungerende forældresamarbejde kan desuden give børnene en bedre kognitiv og social udvikling. Pædagoger og forældre har hver især en unik viden om barnet, og når de deler den viden med hinanden, bliver de sammen klogere på, hvad der er vigtigt for barnet, og hvad de sammen kan gøre for at fremme barnets trivsel, udvikling og læring – og ikke mindst det gode børneliv!

Med det udgangspunkt har medarbejdere på dagtilbudsområdet haft et stort ønske om et kursus med fokus på det gode forældresamarbejde, netop for at arbejde helhedsorienteret og systemisk med barnets udvikling.

Et konstruktivt forældresamarbejde er naturligvis det alle gerne vil. Det kan bare være udfordrende til tider. Derfor blev der på kurset sat fokus på, hvordan der kan arbejdes med det "udfordrende"

forældresamarbejde – bl.a. ved at komme rundt omkring "Hvordan møder vi "udfordrende" adfærd og behov konstruktivt i mødet med forældre, så vi sammen skaber fundamentet for det "gode" samarbejde?"

Lytte og spørgeteknikker der fremmer det gode samarbejde stod på dagsordenen lige som kontekstafklaring samt forventningsafstemning til den gode samtale har været emner.

6 kursustimer tilrettelagt i en vekselvirkning mellem oplæg, rollespil, eksempler fra praksis og refleksionsopgaver, der alle har til formål at levere konkrete værktøjer til direkte anvendelse i praksis.

Der har været stor interesse for dette kursus – og bl.a. derfor et emne som planlægges mere af i det kommende kursustilbud

KOMPETENCEUDVIKLING FOR SOUSCHEFER I DAGTILBUD

Autenticitet, rummelighed og ansvarlighed var titlen på kompetenceforløbet for souschefer i dagtilbud, som vi satte et særligt fokus på i år.

Med udgangspunkt i dokumentet "ansvars- og kompetenceområder for dagtilbudsledere og souschefer" var det formålet at styrke souscheferne på det faglige og det personlige plan i de enkelte dagtilbud til at kunne indgå i den daglige ledelse.

"Jeg værdsætter meget, at souscheferne har fået tid og rum til at kunne udveksle sig i en professionel kontekst. Jeg føler jeg har fået et netværk i blandt souscheferne, som jeg med fordel kan bruge fremover. Det har også været godt, at lederne blev inviteret til sidste kursusdag." tilkendegiver en deltager i den efterfølgende evaluering.

Forløbet med Hanne Risager, RessourceDetektivens stifter og direktør, bød på 3 spændende og inspirerende kursusdage, som var med til at klæde souscheferne rigtig godt på til rollen og opgaven, med udgangspunkt i den daglige praksis.

På forløbet kom souschefgruppen rundt omkring rollen til at være en del af et ledelsesteam og samtidig være kollega, at være i et ledelsesteam med fokus på personlig samt faglig sparring for at sikre trivsel, samarbejde og arbejdsglæde til gavn for alle parter i dagtilbudene og arbejdet med selvrefleksion, inddragelse og medansvar.

Udsagn som.....

"Da jeg før har været igennem et forløb med Hanne Risager, kan jeg kun tale godt om de tanker, følelser og overvejelser hun sætter i gang. Jeg kunne bruge den sparring med de andre souschefer og kan sige, at det fremmer samarbejdet imellem lederen og souschefen, så de/vi kan danne et team."

"Jeg kan anbefale det videre til andre souschefer!"

....peger på et succesrigt forløb.

SKOLE- OG GYMNASIEOMRÅDET

Ved det nye skoleårs begyndelse – opgjort pr. 1. september 2022 – var 5.724 elever indskrevet i de 40 danske skoler i Sydslesvig mod 5.692 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

INDSKOLINGSTAL

Ved begyndelsen af skoleåret 2022-2023 blev 558 børn indskolet i de danske skoler i Sydslesvig. Efterfølgende tabel viser tilgangen af nye elever på 1. klassetrin i de seneste 10 år:

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
609	562	557	551	594	563	580	596	579	558

DET SAMLEDE ELEVTAL

Det samlede elevtal i skolerne har i perioden 2013-2022 udviklet sig på følgende måde (opgjort pr. 1. september):

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5.738	5.715	5.717	5.835	5.722	5.657	5.668	5.710	5.692	5.724

Elevtallet pr. 1. september 2022 er lidt højere end i 2021. Antallet af nye elever i 1. klasse ved begyndelsen af skoleåret 2022-2023 er lidt mindre end i 2021. De kommende år regner vi med, at der fortsat vil være stabile tal. Alt i alt vurderes, at elevtallet de kommende år ikke vil have de store udsving.

Elevernes fordeling på forskellige klassetrin (pr. 1. september 2022)

1. klassetrin	615
2. klassetrin	567
3. klassetrin	555
4. klassetrin	536
5. klassetrin	470
6. klassetrin	500
7. årgang	449
8. årgang	481
9. årgang	501
10. årgang	349
11. årgang	242
12. årgang	245
13. årgang	214
<hr/>	
I alt	5.724

SKOLERNES STØRRELSE

Skoler og antal klasser i skoleåret 2022-2023

Skoler med 1 klasse

Vestermølle Danske Skole, Vyk Danske Skole, Medelby Danske Skole

Skoler med 2 klasser

Husby Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj, Treja Danske Skole

Skoler med 3 klasser

Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Vimmersbøl Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Nibøl Danske Skole, Sørup Danske Skole, Askfelt Danske Skole, Satrup Danske Skole, Uffe-Skolen, Kaj Munk-Skolen

Skoler med 4 klasser

Sild Danske Skole, Hanved Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen, Jernved Danske Skole, Trene-Skolen Sild

Skoler med 5 klasser

Ladelund Ungdomsskole, Bredsted Danske Skole

Skoler med 6 klasser

Oksevejens Skole, Lyksborg Danske Skole, Ejderskolen

Skoler med 9 klasser

Duborg-Skolen (eksklusive 11.-13. årgang), Gottorp-Skolen

Skoler med 10 klasser

Sønder Brarup Danske Skole

Skoler med flere end 10 klasser

Harreslev-Kobbermølle Danske Skole	12 klasser
Hiort Lorenzen-Skolen	12 klasser
Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg	14 klasser
Jens Jessen-Skolen i Flensborg	14 klasser
A. P. Møller Skolen (eksklusive 11.-13. årgang)	15 klasser
Jørgensby-Skolen	15 klasser
Læk Danske Skole	16 klasser
Husum Danske Skole	17 klasser
Jes Kruse-Skolen	18 klasser
Gustav Johannsen-Skolen	21 klasser

FRITIDSTILBUD

Heldagskolerne består af i alt 22 SFO'er og 11 HFO'er:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SFO'er	29	30	31	26	26	26	24	24	22	22	22
Gennemsnit elevtal	696	747	780	719	770	803	831	860	871	885	972
HFO'er	4	4	12	12	13	13	12	12	11	11	11
Gennemsnit elevtal			54	288	284	302	292	195	318	261*	279
Fritidsordninger	33	34	43	38	39	39	36	36	33	33	33
I alt elever i gennemsnit	696	747	834	1007	1054	1105	1123	1055	1189	1146	1251

Statistikken – "HFO'er" omfatter frem mod 2020 elever, der er tilmeldt "Aktivitet og Læring (1.-4. klasse)" på timebasis, som har været en fritidsaktivitet for de yngste elever lignende SFO-tilbuddet.

*Systemskiftet er trådt i kraft med skoleåret 2021/2022. Forandringen for 1.-4. klasses elever på fællesskolerne og Hiort Lorenzen-Skolen har betydet, at der blev indført en tilmelding til en fastlagt månedlig timepakke. Bookingen af enkelttimer er således kun muligt ift, specifikke aktiviteter.

HELDAGSSKOLER

Flensborg by

Oksevejens Skole, Cornelius Hansen-Skolen, Jens Jessen-Skolen og Gustav Johannsen-Skolen

Slesvig-Flensborg amt

Gottorp-Skolen i Slesvig, Hanved Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Husby Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Lyksborg Danske Skole, Medelby Danske Skole, Satrup Danske Skole, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Store Vi - Vanderup Danske Skole, Sørup Danske Skole, Treja Danske Skole, Trene-Skolen i Tarp, Harreslev-Kobbermølle Danske Skole, Sønder Brarup Danske Skole og Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig

Nordfrisland amt

Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad, Nibøl Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj, Uffe-Skolen i Tønning, Vimmersbøl Danske Skole i Sønderløgum, Vyk Danske Skole, Bredsted Danske Skole, Husum Danske Skole, Læk Danske Skole

Rendsborg-Egernførde amt

Askfelt Danske Skole, Jernved Danske Skole i Dänischenhagen, Jes Kruse-Skolen i Egernførde og Ejderskolen i Rendsborg

SKOLEOMRÅDET 1.-10. KLASSETRIN

Endnu et skoleår er forbi. Et år med mange spændende og udfordrende begivenheder, hvor mange pædagogiske og administrative tiltag blev omsat. Skolekontoret har i det følgende beskrevet de vigtigste nedslag for årets gang.

Indskolingen

Skoler med grundskole havde i skoleåret 22/23 mulighed for at starte op med en fleksible indgangsfase, i daglig tale kaldet "indskoling". Dette gjorde de fleste grundskoler. Der var i løbet af året også skoler, der havde behov for en længere forberedelsesfase til denne form for organisering og undervisning, som de fik mulighed for.

Fra skoleår 23/24 har samtlige af vores indskolingskoler et koncept for, hvordan børnene i indskolingsfasen undervises sammen på tværs af aldre, inden de fortsætter på 3.

klassetrin. Skoleforeningen har dermed afskaffet 1. og 2. klassetrin til fordel for en fælles indskoling, der kan strække sig maksimalt over tre år.

IT-udviklingen

Næsten alle elever på 4.-6. årgang har nu med baggrund i Skoleforeningens IT-strategi, fået udleveret en bærbar pc. Ca. 1500 maskiner er over et halvår blevet udleveret. Med den digitale strategi der ligger for Skoleforeningen, følger også ansvaret for digital dannelse og læring. Dette er også beskrevet i strategien og vi vil i de kommende skoleår øge indsatsen for, at dette bliver omsat. Vi skal i vores bestræbelser på at blive dygtige med de digitale redskaber, finde den rette balance for anvendelsen af værktøjerne i vores undervisning.

I de ældre klasser er der i skoleåret 22/23 blevet åbnet op for en mulighed, hvor vores unge kan gå til eksamen med benyttelse af digitale redskaber, altså udlånt eller eget device. Denne mulighed bliver også et tema for de næstkommende eksamener, således at vores unge opnår samme færdigheder som sammenlignelige danske.

Skoleforeningen har i en årrække afsøgt forskellige muligheder, med henblik på at finde egnede elevadministrationsprogrammer. Family og Skoleintra har været anvendt i en årrække på flere grund- og fællesskoler. De er dog ikke tidssvarende mere. Vores gymnasier har i den forbindelse også afsøgt forskellige muligheder. I skoleåret 22/23 er der fundet et egnet program. Programmet hedder NAMFUS og er udviklet af en islandsk programmør og anvendes allerede på flere tyske skoler.

Derfor er der fra næste skoleår, åbnet op for en afprøvning af et fælles elevadministrationsprogram for alle vores skoler. I fællesskab, er der igangsat en proces, hvor de to gymnasier og 8 skoler i et pilotforløb, i løbet af efteråret og foråret 23/24, får afprøvet programmet og udviklet nødvendige programdele for Skoleforeningens virke, således det i skoleåret 24/25 vil være muligt at implementere NAMFUS på alle skoler og gymnasier.

Administration og udvikling

Skolekontoret har i det forgangne år arbejdet hårdt på at få sekretærer på alle skoler, samtidig med at relevante arbejdsopgaver er blevet centraliseret. Hensigten er og har været at skabe mere tid for skolelederne og deres personale. Denne proces er langvarig og vil også fylde de næste mange år frem. Der bliver langsomt men sikkert indført forskellige typer af nye procedurer og nye digitale løsninger til understøttelse af den vigtige opgave vores sekretærer løser hver dag på skolerne.

Skolekontorets omorganisering er fortsat under udvikling, men forventes at være afsluttet ved udgangen af kalenderåret 2023. Personaleomsætningen på dette område tager tid og ressourcer og dermed skabes forandringen langsomt, men sikkert og uden forcering med overbelastninger til følge.

Elevtrivselsundersøgelse

For første gang er der i Skoleforeningens historie gennemført en trivselsundersøgelse med vores børn og unge på skoleområdet. Med stor hjælp fra vores ledere og lærer gennemførte skolerne elevtrivselsundersøgelsen (ETU) i perioden september / oktober.

Undersøgelsen viste meget tilfredsstillende tendenser i de fire kategorier, der blev spurgt ind til. Faglig trivsel kan nævnes som en kategori, hvor skolerne ligger højt. Plads til forbedring ses i medbestemmelsen af undervisningen. Her har fælleselevrådet arbejdet med en række forslag, som mange skoler allerede har taget til efterretning.

Næste ETU bliver gennemført i efteråret 2023.

Samtidig med den proces det har været, at gennemføre vores første trivselsundersøgelse, har alle vores skoleledere være på efteruddannelse i brugen af de data de nu sidder inde med. Som understøttelse har Skolekontoret sammen med Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) været understøttende i omsætningen af resultaterne. I fællesskab skal Skolekontoret og skolerne nu oparbejde rutiner i, at de indsamlede data kan omsættes og skabe gode forandringer for børn, unge, forældre og skolernes personale.

Med gentagne trivselsundersøgelser, er skolernes kvalitetssikring nu også udvidet til at omfatte de mere bløde værdier, som omhandler vores børn og unges læringsmiljø.

Evalueringskulturen – Spørgeskemaundersøgelsen

Skoleforeningen har afsluttet undersøgelsen af den formative evalueringskultur ved gennemførelse af en spørgeskemaundersøgelse. Samlet har Skolekontoret modtaget 1781 besvarelser fra børn og unge, forældre og lærere. Resultatet af undersøgelsen har været til genstand for drøftelser i forskellige råd og er ligeledes gennemarbejdet af disse. Overordnet viser besvarelsen, at respondentgrupperne trives i evalueringskulturen. Samtidig viser besvarelsen også, at der opleves forskellige udfordringer og potentialer. Bl.a. sproget i den formative evaluering og redskabet i form af dialogskemaet.

Skolekontoret har udarbejdet en plan for optimering af den formative evalueringskultur for skoleåret 23/24 og forventer at optimeringen af evalueringskulturen er skabt og implementeret på skolerne til januar 2025.

Ladelund Ungdomsskole

For at skabe et tilbud til de unge, der ikke umiddelbart kan starte på en gymnasial ungdomsuddannelse, skabes der forudsætninger for, at Ladelund Ungdomsskole kan være springbræt til en smidig overgang til andre typer af ungdomsuddannelser. Arbejdet med at skabe de rette forudsætninger er godt i gang. Der er i skoleåret fortsat arbejdet med et ændret undervisningskoncept. Der er ligeledes skabt de første kontakter til virksomheder og relevante uddannelsesinstitutioner på begge sider af grænsen med henblik på, at etablere et godt netværk, herunder også kontakt til lokale virksomheder i nærområdet.

I det kommende skoleår bliver der sammen med Skolekontoret arbejdet på at skabe et økonomisk råderum, for den opgave det er, at kunne have unge i praktik og i brobygning på ungdomsuddannelser.

Skoleledsagelse

I løbet af skoleåret 22/23 har Skolekontoret arbejdet videre med at rammesætte og systematisere skoleledsagelsesområdet.

Skoleforeningen har i flere år støttet myndigheder og andre "Kostenträger", når det var umuligt at finde dansktalende skoleledsagere. Her har Skoleforeningen som oftest kunne finde medarbejdere i egne rækker, som så kunne støtte børn i at kunne deltage i en skolehverdag, enten grundet en eksisterende "Teilnahmebeeinträchtigung", eller fordi barnet var akut truet mht. at udvikle det.

Efterspørgslen på dansktalende skoleledsagere er fortsat stort, og selve efterspørgslen på skoleledsagere overstiger efterhånden antallet af ledige medarbejdere. Samtidig udvikler kredsene hhv. byerne forskellige modeller for skoleledsagelse, hvor vi måtte konstatere, at Skoleforeningen i stort set alle tilfælde ikke er blevet medinddraget hhv. medtænkt. Skolekontoret har derfor startet en proces op, hvor vi skaber en større synlighed i de respektive kredse og byer, og samtidig har Skolekontoret inviteret sig ind i drøftelsen omkring

forskellige modeller for skoleledsagelse (som oftest puljeløsninger i form af faste timetildelinger) – dette i samarbejde med PPR og skolerne.

Samtidig er der igangsat en proces, hvor der kigges ind i synergieffekter og potentialer i forbindelse med skoleledsagelse, i og med at ledsagertimer i undervisningstiden kan være med til at skabe mere attraktive stillinger for medarbejdere fra fritidsområdet, og hvor der netop også kan ses store pædagogiske fordele til gavn for børnene og skolerne.

I gennemsnit har Skolekontoret omkring 30 medarbejdere beskæftiget som ledsagere, hvoraf de fleste er erfarne medarbejdere fra fritidsområdet.

Fritidsområdet

Skoleåret 22/23 har budt på en fortsættelse af udviklingsprocessen af fritidsområdet. Der har fortsat været fokus på pædagogikken, den administrative udvikling, 2026-lovgivningen og medarbejderne.

Med henblik på områdets pædagogiske udvikling, blev opstartslæreplanen for fritidsområdet lanceret i skoleåret 22/23, med målet om at alle fritidsordninger fra skoleåret 24/25 har en egen pædagogisk læreplan for deres fritidsordning. Der er blevet afholdt en række forberedende kurser for medarbejderne, og emnet læreplan har siden stået på til alle medarbejdersamlinger. Formålet med opstartslæreplanen er både at have større fokus på børnenes udvikling, og samtidig at kunne støtte medarbejderne i at kunne arbejde mere systematisk med den. Derudover er formålet at udvikle et fælles sprog for børnenes udvikling.

Ved siden af læreplanen blev der også ændret på mødeformaterne, hvor der er kommet større fokus på inddragelse, drøftelse og erfaringsudveksling. Samtidig blev der oprettet et nyt mødeformat, hvor områdets pædagoger mødes. Der har været, og vil være, større fokus på medarbejdernes udvikling og ligeledes inddragelse.

Med hensyn til den administrative udvikling har Skolekontoret, i samarbejde med økonomiafdelingen, startet den centrale opkrævning af forældrebidragene op for 75% af skolerne. Den eksisterende praksis, hvor skolerne selv stod for at håndtere opgaven, blev således lagt over i økonomiafdelingens hænder.

Herved blev der opdyrket erfaring og rutine, samtidig med at også en del processer blev ændret. Bl.a. tilmeldingsproceduren og håndtering af restancer. Tilbagemeldingerne fra skolerne har været positive, siden en stor administrative opgave kunne lægges ud til andre. Skoleforeningens håndtering af månedlige forældrebidrag er nu sammenligneligt på dagtilbuds- og fritidsområdet, som gør det mere ensartet og overskueligt for forældrene, samtidig med at det skaber kortere veje og en bedre oversigt for alle aktører.

Den opdyrkede erfaring og rutine i skoleåret 22/23 har kvalificeret økonomiafdelingen til at kunne overtage opkrævningen af forældrebidragene for de sidste 25% af skolerne fra og med skoleåret 23/24.

Med henblik på 2026-lovgivningen har Skolekontoret fulgt udviklingen tæt, og samtidig udvidet dialogen med skolelederne og øvrige aktører. Fra den politiske side er der fortsat kun få informationer at få mht. fremtidige krav og m.m., og det fornemmes tydeligt at hele "Gantags-landskabet" står i venteposition mht. at kunne fortsætte forberedelserne til den nye lovgivning. Skolekontoret har i mellemtiden også aktivt budt sig på i det politiske landskab, og ligeledes er der allerede planlagt at der skal inviteres til et stormøde med SSWs regionale repræsentanter for de respektive uddannelsesfora i kredsene og byerne.

GYMNASIEOMRÅDET

STATISTISKE OPLYSNINGER

Ved skoleårets start 2022-2023 var der i alt 701 elever i gymnasieoverbygningen. En stigning på 16 elever i forhold til skoleåret 2021-2022, hvilket vil sige, at elevtallet har været let stigende over en lang årrække.

Elevtal pr. 1. september 2022 (pr. 1. september 2021):

	11. årgang	12. årgang	13. årgang
Duborg-Skolen	131 (146)	138 (134)	125 (109)
A. P. Møller Skolen	111 (106)	107 (96)	89 (94)
I alt	242 (252)	245 (230)	214 (203)

I år kunne vi dimittere 210 studenter mod 195 i fjor. I alt var der 89 (88) studenter fra A. P. Møller Skolen, mens der var 121 (107) fra Duborg-Skolen. (Sidste års tal i parentes.)

A. P. Møller Skolen

Skoleåret 2022-23 blev et travlt år på gymnasiet med mange forskellige udviklingsspor bl.a. bestående af øget fokus på overgangen mellem 10. og 11. klassetrin, udveksling, trivsel og pædagogisk udvikling.

De nye elever i 11. klasse blev taget godt imod med et introforløb i den første uge. De fleste kendte godt hinanden allerede, da vi i juni 2022 for første gang havde en brobygningslejr på Tydal, hvor både daværende 11. årgang og kommende 11. årgang deltog. Det er et godt nyt initiativ, som vi har fortsat i 2023. I det hele taget har vi arbejdet med overgangen fra 10. til 11. klasse. Nu består brobygningen af fire trin. I begyndelsen af oktober kommer der en delegation af 2 elever og 2 lærere på besøg på de afgivende skoler. Det følges inden jul op af to undervisningsdage på gymnasiet, hvor 10. klasses eleverne prøver de forskellige profilfag, og i januar er så både kommende elever og deres forældre inviteret til en informationsaften, hvor de kan møde elever og lærere fra de forskellige fag. Her er der mulighed for at bede mor stille alle de gode spørgsmål, mens man selv lytter fra sikker afstand. Inden sommerferien er alle kommende 11. klasses elever så inviteret til at møde hinanden, lærere og nuværende gymnasieelever i en faglig teltlejr på Tydal. På den måde forsøger vi både at formidle informationer om gymnasiet og skabe en tryk overgang for alle.

I det hele taget kræver det mere målrettet arbejde at få etableret fællesskaberne efter covid-19. Det gælder også for udvekslinger med danske skoler, hvor vi igen skal åbne samarbejder og hjem. Nu er der etableret samarbejdsaftaler med gymnasier i Aalborg, Herning, Viby og Haderslev, så hver af de fire klasser i 11. årgang har en partnerskole, som de laver udveksling med. Der er besøg og genbesøg i foråret på 11. årgang.

På medarbejdersiden har vi arbejdet videre med det trivselsarbejde med ekstern konsulent, som blev sat i gang i sommeren 2021. Der har været arbejdet i forskellige grupper med input fra og afrapportering til hele lærergruppen. I skoleåret 2022-23 har vi koncentreret os om tre spor.

Først en reformulering af skolens værdigrundlag, og her har vi især arbejdet med, hvilken form for undervisning der skal kendetegne skolen. Et vigtigt og omfattende arbejde, som har givet mange gode diskussioner; Ikke mindst i lyset af den stigende brug af mobiltelefoner og fremkomsten af værktøjer med kunstig intelligens.

Et andet spor har været arbejdet med rammer og processer. Her har vi forsøgt at fastholde den tavse viden i en personalehåndbog, så man som medarbejder nemt kan overskue de forventninger og rammer, der er, for ens pædagogiske virke og daglige arbejde.

Til sidst har vi måttet erkende, at også medarbejderne blev påvirket af nedlukning og isolation under covid-19, hvorfor de sociale aktiviteter skulle hjælpes i gang igen. Fællesskab skal plejes – det kommer ikke af sig selv.

Vi har også arbejdet med den pædagogiske udvikling i gymnasieafdelingen. Der er arbejdet med, hvordan vi evaluerer undervisningen, så vi kan lære af elevernes feedback. Ved at inddrage eleverne i, hvordan de oplever undervisningen, så kan man som lærer bedre tilrettelægge læringsaktiviteterne. Derudover har vi også her forsøgt at konkretisere, hvilke forventninger der er til eleverne både med hensyn til, hvad vi definerer som 'god adfærd', og helt konkret hvad eleverne skal leve op til ved f.eks. 13- årgangsopgaven. Det er der kommet fine beskrivelser ud af, som skal gøre livet som elev noget nemmere. Selvom covid-19 ikke bliver savnet, så var der også enkelte elementer, som vi kan arbejde videre med. Derfor har vi i 2022-23 afprøvet HomeOfficeDays i 12. årgang. Vi ville gerne styrke de kompetencer til fremtidens arbejdsmarked, som hjemmeundervisningen har åbnet for. Det betød at 12. årgang blev undervist online 3 gange i løbet af foråret. Det gav gode og frugtbare udfordringer for både lærere og elever, når undervisningen skulle være både online, aktiverende og faglig – det er svært, men generelt var evalueringen positiv. Der var også en række positive sideeffekter: elever med lang transporttid fik frigivet op til 3 timer på de dage, hvor de gik i skole online, samtidig er der nogle andre elever, som kommer på banen online end ved fysisk fremmøde.

Ved det store forældremøde i foråret 2022 var der ca. 35 fremmødte forældre. Det fik os til at omlægge forældremødet i 2023, så skolens kreative hold spillede hovedrollen, mens beretningerne blev pakket ind i fællessang, kunststillinger, bands og vafler. Utroligt dejligt at se ca. 250 forældre til det store forældremøde i 2023.

Generelt er skolen centrum for mange aktiviteter af forskellig art for hele lokalområdet ud over vores mange egne arrangementer. Her holdes Årsmøde, Tag der Archäologie, koncerter med symfoniorkester, jubilæumsfest for Lærereforeningen, udstillinger, cyklistforbundets Festival der Pedale, Politiforbundets idrætsarrangement og meget mere. Det teknisk-administrative personale har nok at gøre med at stille lydanlæg, stole og borde op - og pille det ned igen, så Aulaen er klar til undervisningsdagen.

Alt sammen er det med til at styrke det fokus på fællesskab og samvær, som er så vigtigt for, at en skole fungerer, både i hverdagen og i lokalsamfundet.

Duborg-Skolen

Skoleåret 2022-2023 startede med modtagelse af nye elever i 7. og 11. årgang samt nytilkomne fra øerne, der startede i 9. klasse og blev indlogeret på kollegiet.

Som noget nyt i 11. årgang blev til hver klasse knyttet tre studiepiloter, der er elever fra 12. årgang, der er med til at tage sig af intro-forløbet i de nye klasser på elev til elev-basis. Dette viste sig at være en succes, og derfor vil det også i det kommende skoleår være en del af skolens intro-forløb at tilknytte studiepiloter. Intro-forløbet bestod derudover af makkerskaber, hvor eleverne i 11. årgang får tildelt en fast makker for nogle uger, hvorefter man tildeles en ny makker. Dette sker for at sikre, at alle elever har en social tilknytning til andre elever. Der arbejdes også med elevernes sociale trivsel på klassernes hyttetur til Tydal og generelt i klassernes hverdag.

I løbet af skoleåret foregik der en masse sociale og fællesfaglige aktiviteter. Eleverne gennemførte en pride-uge, hvor en gruppe elever holdt oplæg i alle skolens klasser om respekt og tolerance. Vi havde seks

skolesamlinger med fællessang og informationer, SdU afholdte teaterforestillinger på skolen for skolens elever. Vores band og musikprofilhold tog på turne til de andre skoler i Flensborg og underholdt med deres kunnen, og bandet optrådte flere gange i forbindelse med årsmøderne 2023. Som altid deltog Duborg-Skolen i Operation Dagsværk, og det er lykkedes os at få flere skoler med på ideen.

Årets virksomhedsdag blev gennemført med besøg fra 7 virksomheder, der præsenterede sig for eleverne, der arbejder med et karriereperspektiv i faget "karrierelæring/erhvervsorientering". Dette perspektiv blev understøttet af 25 alumner, der havde taget imod skolens invitation til en alumnedag, hvor nuværende elever hørte om alumnernes vej gennem livet hidtil. Alumnerne tilkendegav, at det havde været spændende for dem at være med, og allerede nu, er der ca. 25 tilmeldinger til dette års alumnedag, hvor vi udvider med faglige oplæg fra alumnerne.

Skolen satte tøjspild på dagsorden under årets emnedage, hvor eleverne beskæftigede sig med tøjets vej fra produktion til affaldsspand og prøvede at finde gode og rimelige genanvendelsesmuligheder. I den ånd satte skolen sine gamle møbler til salg ved årets adventsfest. Mange tidligere elever valfartede til skolen for at købe de legendariske orange stole fra kantinen, og samtidig fik de et gensyn med Duborg-Skolen og oplevede en velbesøgt adventsfest, hvor der blev spillet, sunget og flettet julehjerter og fremvist eksperimenter, og hvor der blev tilbudt vafler, kager og meget andet.

Efter coronarelaterede udfordringer med at afholde studieture og lejrskoler kunne vi i det forgangne skoleår igen planlægge og gennemføre turene som tidligere, og det var glade elever, vi fik retur til skolen efter faglige og sociale oplevelser i Århus, Prag, London, Athen og flere andre steder. Desuden blev skolens udveksling med Bretagne revitaliseret.

Elevrådet er optaget i Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS) og har deltaget i seminarer og konferencer i det regi og bringer erfaringerne derfra ind i deres arbejde på skolen; et arbejde, der spænder fra sociale arrangementer til oplæg om elevdemokrati og fra cykelparkering til oprydning på skolen. Som altid har vi i det forgangne skoleår haft mange besøgende som elevambassadørerne og Sydslesvig Crew eleverne har vist rundt. Af særlige besøg kan nævnes Sydslesvigudvalgets besøg på skolen og undervisningsminister for Slesvig-Holsten, Karin Priens besøg på skolen for at høre om skolens indsatser i forbindelse med undervisningsevaluering. Ved den lejlighed fik lærere, elever og skolens ledelse mulighed for at tale med ministeren om emnet.

På den pædagogiske side har vi haft to oplæg i huset. Det ene om inklusion i undervisningen og det andet om undervisning af elever med sårbare hjerner. Begge oplæg var tankevækkende og inspirerende og bidrager til vores forståelse af nutidens elever, så vi kan tage bedst mulig hånd om disse. Det er også ledelsens ønske at tage bedst muligt hånd om hver enkelt medarbejder, og derfor afholdtes der GRuppeUdviklingsSamtaler med hver enkelt faggruppe i løbet af skoleåret, mens der var MedarbejderUdviklingsSamtale med hver enkelt medarbejder.

Lige inden eksamen blev skolen desværre ramt af et tragisk dødsfald, da lektor Henrik Jessen døde som følge af en planlagt operation. Vi afholdt en kort mindeceremoni for Henrik og tog os af lærere og elever, der havde særlige behov. Trods dødsfaldet klarede eleverne at gå til eksamen, og alle 121 elever i 13. årgang bestod eksamen og fik sat hue på på Duborg-Skolens balkon fredag den 30. juni, og de dimitterede fredag den 7. juli fra Duborg-Skolen.

I Fællesskolen gik 49 elever op til MSA, hvoraf de 48 bestod. Der var 16 elever, der gik op til ESA, hvoraf 15 bestod. Vi afholdt en vellykket dimission den 10.7.2023.

Dette kunne selvfølgelig kun lade sig gøre, fordi der foruden ovenstående aktiviteter forud var gået ti års god og udbytterig skolegang i Skoleforeningens fællesskoler og tre års skolegang med god undervisning på Duborg-Skolens gymnasieafdeling.

KURSER OG PÆDAGOGISKE ARRANGEMENTER

Hvad	Halvår	Kursusnavn	Timer	Deltagere	2021-2022 Timer Delt.
K	2022	Håndværk & Design	78	16	
K	2022	Diplomuddannelse i ledelse - Modul 1	52	24	
K	2022	Excel Videregående (24/25-08-2023)	14	3	
K	2022	Outlook 2016 (30-08-2022)	7	3	
K	2022	PLC'ernes rolle i I&E	3	12	
K	2022	Udvikling af effektive og engagerende møder	6	17	
K	2022	Løbende differentiering og evaluering i dansk fra 1.-4. klasse	7,5	23	
K	2022	Skolekorledelse	6	9	
K	2022	Værkstedsundervisning i matematik	6	22	
K	2022	Sikkerhed på arbejdspladsen vedrører os alle!	3	8	
K	2022	AKT og inklusionskursus (efterårsholdet)	36	29	
K	2022	Word Grundlæggende	7	7	
K	2022	Boldbasis og boldspil	8	15	
K	2022	Videre med den formative evaluering	3	7	
K	2022	Outlook 2016 (28-09-2022)	7	5	
K	2022	Læselyst og litteraturlæse	7	33	
K	2022	Effektive arbejdsvaner med Outlook og planlægningsværktøjer (25-10-2022)	7	5	
K	2022	Brandschutz - kend din brandsikring (8 hold á 3 timer, november 22)	24	96	
K	2022	Word Videregående (14-11-2022)	7	6	
FO	2022	Mindre stress - mere overskud	2	24	
K	2022	Introduktionsforløb til nyansatte pædagoger og lærere 2022/23	25,25	70	
K	2023	Differentieret undervisning i dansk i indskoling	4	26	
K	2023	Word Grundlæggende (07-03-2023)	7	6	
K	2023	Excel Grundlæggende (08/09-03-2023)	14	7	
K	2023	Sæt turbo på innovation og entreprenørskab	3	14	
K	2023	Fra talfornemmelse til regnemetode	7	30	
K	2023	Boost samarbejde mellem sprogfagene	8	27	
K	2023	Sharepoint på skolerne	3	23	
K	2023	Teamsamarbejde	7	28	
K	2023	Excel Videregående (22/23-03-2023)	14	5	
K	2023	Outlook 2016 (29-03-2023)	7	7	
K	2023	Effektive arbejdsvaner med Outlook og planlægningsværktøjer (30-03-2023)	7	7	
K	2023	Læreplansarbejde på fritidsområdet (03-04-2023)	4	12	
K	2023	Læreplansarbejde på fritidsområdet (04-04-2023)	4	15	
K	2023	Musik på iPads	3	7	
K	2023	Word Videregående (05-04-2023)	7	5	
K	2023	Outlook 2016 (15-05-2023)	7	7	

K	2023	Effektive arbejdsvaner med Outlook og planlægningsværktøjer (16-05-2023)	7	7		
K	2023	Mindretalsidentitet	6	15		
I ALT			434,75	682	392,0	517
Deltagere i eksterne kurser i skolehalvåret 2.2022				74		75
Deltagere i eksterne kurser i skolehalvåret 1.2023				70		43
Deltagere i eksterne kurser samlet				142		114

Førstehjælp efterår 2022			i alt	52
SKO	44			
BØH	11			

Førstehjælp forår 2023			i alt	83
SKO	42			
BØH	41			

Antal deltagere i "Brandschutzhelfer"			i alt	353
2018	128			
2019	75			
2020	aflyst			
2021	54			
2022	96			

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER (CFU)

CFU har i skoleåret 2022-2023 været præget af nye arbejdsgange, konsolidering og tilpasning i opgaveporteføljen. Der arbejdes meget med samarbejde både internt og eksternt.

CFU har særligt arbejdet med:

Digitale læremidler, herunder abonnementer: En række digitale abonnementer er et årige og skal derfor gentegnes år for år. Desuden har vi i 2022 genforhandlet vores basisaftale. Arbejdet har tydeliggjort, at selvom der er gjort meget ift. at analysere og evaluere på brugen, udestår der fortsat et stort arbejde i at udarbejde bedre og mere inkluderende procedurer ift. til både kvalitet og pris. En del af dette skyldes også utilstrækkelige muligheder for statistik, da Sydslesvig ikke optræder i de danske forlags registre, der er baseret på offentlige oplysninger, og de tyske forlag endnu ikke har udviklet statistikmoduler. Alle skoler har været indbudt til individuel online gennemgang og evaluering af deres digitale portaler m.v. Den overvejende del af skolerne har taget imod dette tilbud.

Læremidler, CFU

I løbet af året har gennemgået hele samlingen med henblik på en gennemgribende analyse af om vi har den rigtige profil ift. en moderne pædagogisk profil. Der udestår fortsat en del arbejde på dette område, men det er godt i gang og føre flere tilpasninger med sig. Vi er desuden gået i gang med at tilpasse formidlingen, herunder en omflytning af informationssamlingen der gør det muligt at lave mindre kurser eller møder direkte i samlingen og som bredere og bedre formidler de mange tilbud skoler og dagtilbud kan benytte ved CFU. Sidste år indførte vi nye procedure der skal øge kvaliteten af vores indkøb og tilbud, dette arbejder er yderligere konsolideret i det forgangne skoleår og vi fortsætter på området i det kommende skoleår med bl.a. flere tværgående samarbejder, større fokus på nye undervisningsformer, trivsel og dagtilbudsområdet.

Vi er også startet på at udbyde en række decentrale besøg, hvor vi flytter CFU ud på Skoler i Sydslesvig for en dag.

Databasen, MitCFU tilbyder en række digitale udlån og kvalificeringer af f.eks. film og tv, e-bøger m.v. ligesom der er udvidet med podcastområdet. De foregående år har vi brugt store ressourcer på at få afklaret forhold vedr. rettigheder for Sydslesvig. I starten af 2023 blev der forhandlet en ny aftale der betød at alle TV udsendelser nu er tilgængelige for lærere og elever til brug i undervisningen. Det har dog ikke løst udfordringerne med Filmområdet, men her må der findes lokale løsninger selvom de ikke er hensigtsmæssige eller understøtter en moderne undervisning.

Samarbejder ud af huset

Vi har fortsat et tæt og godt samarbejde med CFU Danmark. Vores nye naturfagskonsulent tiltrådte pr. 1. januar og drog straks på studietur med Astra og CFU Danmark. Det betød bl.a. muligheden for at bemande CFU standen ved den store naturfagskonference Big Bang i foråret. Både på naturfag og dansk er vi som værter i tæt samarbejde med CFU UC Syd i det kommende skoleår. I tæt samarbejde med Rejsekontoret, BDN, Der Nordslesviger, Slesvigske Samling og Deutsches Museum Nordslesvig præsenterede vi grænselandet som læringsrum på Lærfest 2023 i Århus.

Sidste år tilknyttede vi vikarierende tyskkonsulent Sofie Rømer til den danske gruppe for vejledninger og pædagogiske noter. Hun skiftede job i foråret og her fik vi en ny medarbejder tilknyttet, det førte ligeledes til at vi fik repræsentanter i de væsentligste af de i Danmark eksisterende grupper.

Vi oplever samstemmende, at der er et utrolig godt samarbejde med CFU Danmark, præget af lydhørhed, hjælpsomhed og samarbejdsvilje på alle områder.

Internationalt samarbejde

Gennem de senere år har CFU deltaget i internationale aktiviteter, udveksling og kurser støttet af EU gennem *Erasmus+* programmet. Vores ressourceperson for Internationalt samarbejde og koordinator for Sydslesvig Crew, Gitte Hinge Wittig initierede en Erasmus+ Akkreditering for Dansk Skoleforening. I skoleåret 2022 – 2023 udvekslede vi med elever fra Baskerlandet og ca. 30 elever fra Sydslesvig, samt en dansk efterskole. Det gav helt utroligt gode oplevelser på tværs af mindretal og flertal. I efteråret 2023 tager en lille gruppe skoleledere fra Sydslesvigske Skoler på jobshadowing og vi udveksler igen med nye elever, den danske efterskole og den baskiske skole. Vi har mange henvendelser fra danske skoler og lærere om almindelig udveksling og kontakt. Det forsøger vi på bedste vis at understøtte.

Vejledningsforløb som opfølgning på Fællesevaluering

I 21-22 startede vi et samarbejde med PPR og Skolekontoret om faglig vejledningsforløb som en direkte del af undervisningen på tre skoler. Det gav rigtig gode resultater og vi har derfor i 22-23 gennemført flere forløb. Samtidig blev der kigget nærmere på selve fællesevalueringen. Her blev det besluttet på baggrund af en række analyser at dette arbejdet skal moderniseres og gentænkes. I 21/22 blev der gennemført en række pilotforsøg på læsning og disse danner baggrund for 4 arbejdsgrupper der kigger nærmere på hvilke test der fremover skal være en del af fællesevalueringen. Arbejdet pågår og vi forventer at der vil være en ny testplan klar til afprøvning i skoleåret 23-24.

Matematikstrategi for dagtilbud og skole

Gennem længere tid har dagtilbud- og skole samarbejdet om en fælles strategi på henholdsvis Natur, udeliv og science samt Matematik. Med en ny matematikkonsulent samt engagerede matematikvejledere og ressourcepersoner fra dagtilbud, blev der i foråret udarbejdet et forslag til matematikstrategi. Desværre betød to sygemeldinger og forøget arbejdspress at vi måtte udskyde dette arbejde, der dog nu er tilbage på sporet og vi forventer at arbejdsgruppen kan aflevere et forslag til høring inden årsskiftet.

Matematikvejlederkorpset

Fra skoleåret 22-23 arbejdede 3 uddannede vejledere i Skoleforeningens matematikvejlederkorps. Der blev ved skoleårets start aftalt en række projekter og initiativer, som alle er blevet leveret og taget godt imod på skolerne. Herunder en talforståelse test og dialog der blev testet i en række skoler og efterfølgende udbredt til de resterende bl.a. på distriktsmøderne i november, hvor CFU og PPR sammen tilbød skolerne workshops som en del af deres fællesevalueringsspraksis. Herefter tilbød vejlederne en række vejledningsforløb på baggrund af fællesevalueringen på 3 skoler i lighed med områderne tysk, dansk og engelsk. Skoleåret er startet ud med en målrettet indsats ift. indskolingsarbejdet i matematik. Der var stor interesse for at høre om de eksemplariske forløb ved planlægningsdagene og mange skoler søgte om at blive en del af pilotforsøgende der består af 30 eksemplariske lektioner indskolingsmatematik med undervisningsprincipper og materialer der lægger sig tæt op af den strategi der ligeledes arbejdes med.

Det pædagogiske læringscenter, PLC

Høringen af PLC strategien blev skubbet frem til foråret 2023 og er nu afsluttet. Der har været stor interesse for høringen. Det har ført til en række forandringer og præciseringer.

PLC området er generelt inde i en positiv udvikling - en udvikling strategien og en kommende vejledning vil understøtte yderligere. Et særligt indsatsområde er nu at få strategien vedtaget og påbegynde arbejdet med en vejledning. CFU har ansat en bibliotekar der er med til at professionalisere PLC området og løbende via sidemandsoplæring øge kompetencerne på det tekniske område og samtidig aflaste PLC medarbejderne på det teknisk administrative område, ligesom der arbejdes på en egentlig håndbog.

Kurser

I skoleåret 22-23 flyttede kursusadministrationen til CFU. Der er tale om en glidende overgang, hvor målet er at skabe en samlet strategi for kursusområdet. I første omgang fortsætter kursusvirksomheden som hidtil. Procedure og arbejdsgange er ved at blive kigget efter for at have så smidig og gennemsigtig en tilgang som muligt. De pædagogiske områder, PPR, Dagtilbud, Skolekontoret og Personalekontoret er budt ind til fælles drøftelser, ligesom der er analyseret på en række efter- videreuddannelsestiltag, kurser og processer som er en del af den nuværende profil. En række af de baggrunde kursusområdet lægger sig op ad f.eks. den interne trivselsmåling indgår i analysearbejdet. Gymnasieområdet har stået først for i at slanke og tilpasse proceduren, desuden er der skabt en ensartet arbejdsgang på de interne kurser. I det kommende står især den eksterne kursusprocedure på dagsordenen, ligesom der eksperimenteres med nye formater på de interne kursustilbud.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

BØRN OG UNGE MED BEHOV FOR SPECIALPÆDAGOGISK STØTTE

Ud over den specialpædagogiske bistand til elever med læse-stave-vanskeligheder og behov for specialundervisning yder PPR rådgivning og vejledning til børn og unge med behov for specialpædagogisk støtte inden for områderne generelle indlæringsvanskeligheder, omfattende indlæringsvanskeligheder, autisme, sproglig udvikling og social-emotionel udvikling.

I den sammenhæng arbejder PPR tæt sammen med undervisningsministeriet i Kiel omkring anerkendelse af specialpædagogiske støttebehov.

PPR samarbejder med Landesförderzentren for områderne hørelse, syn og fysisk-motorisk udvikling. I løbet af skoleåret har PPR fortsat opbygget og etableret strukturer og gode samarbejdsrelationer med medarbejderne på centrene. Der er derudover ansat en autismevejleder ved PPR, som skal støtte skolerne i målrettede undervisningstilbud i det inkluderede forløb til børn med autismespektrumforstyrrelser.

INKLUSION

Skoleforeningen har gennemgående fokus på inklusion og arbejder målrettet for at styrke og fremme fællesskaber og det gode læringsmiljø for alle børn i alle institutioner.

På dagtilbudsområdet har der siden marts 2017 været en ekstra mulighed for at for at få bevilget ekstra ressourcer og støtte, når der er brug for et andet inkluderende blik/perspektiv eller andre redskaber, der kan støtte/ udvikle en særlig indsats i et børnefællesskab. Indsatserne evalueres løbende.

På skoleområdet kan der ansøges om ekstratimer til særlige specialpædagogiske indsatser. Det er ligeledes muligt at søge om skolepædagogiske indsatser fra vores pædagoger med inklusionsopgaver.

De pædagogiske medarbejdere på skolen har i skoleåret 2022/23 har målrettet fokus på inklusion og hvordan de arbejder inkluderende med børnene. De har lavet flere prøvehandlinger og på vores fællesmøder har vi beskæftiget os med disse. Der har været behov for sparring i forhold til særlige indsatser og fællesmøderne har også budt på bl.a. oplæg fra psykolog vedr. tilknytningsforstyrrelser. Vi er påbegyndt arbejdet på udvikling af arbejdsbeskriver, informationsblade og koncepter. Dette vil have fokus i de nye skoleår, hvor vi sammentidligt vil fokusere på de emner der behandles på kompetenceløftet.

På PPR har vi fokus på det tværprofessionelle samarbejde og arbejder målrettet på at skabe en kultur og arbejdsplads, hvor vores fagspecifikke kompetencer kommer vores samarbejde med hinanden, og med skolerne til gode. Dette er et løbende arbejds punkt og noget alle vores medarbejdere er optaget af.

RESSOURCECENTER OG TIDLIGE INDSATSER

På tværs af dagtilbuds- og skoleområdet er der igangsat udviklingen af en strategi, der arbejder på at udvikle ressourcecentre forankret i fællesskole-distrikterne. Formålet med strategien er at målrette den samlede specialpædagogiske ressourceindsats for Skoleforeningens børn og unge fra 0 år til endt skolegang. Der arbejdes målrettet med overgange fra dagtilbud til skole, samt overgange i skoleperioden. Forståelsen for indsatsen er altid, at det enkelte barn/den enkelte unge befinder sig i forskellige kontekster og disse skal medtænkes, når der arbejdes med den helhedsorienteret indsats.

Fællesskolerne har i skoleåret 22/23 arbejdet aktivt på at få etableret og udviklet RC på deres skoler. PPR følger udviklingen tæt og både konsulenter og psykologer, deltager i RC møder. Det er et stort udviklingsarbejde, der kræver arbejde med undervisningsdifferentiering, specialpædagogisk fokus og generelt et refleksivt kig på skole praksis.

I forbindelse med udviklingen af ressourcecentre arbejder PPR tæt sammen med UC Syd, der udbyder kompetenceløft til ressourcepersoner, koordinatore og ledere. Kompetenceløftet har til formål at udvikle fælles sprog og tilgang, i forbindelse med det specialpædagogiske område. Kompetenceløftet behandler temaer der har relevans for udviklingen på det pædagogiske område.

MEDARBEJDERE PPR

Internt

2 sekretærer, 5 psykologer, 6 Konsulenter til skoleområdet, 4 konsulenter på dagtilbudsområdet, 1 specialpædagog, 1 projektmedarbejder "Den gode rygsæk".

Outsource

8 pædagoger i specialpædagogiske læringsgrupper med primært fokus på elever med generelle og omfattende indlæringsvanskeligheder. 6 skolesocialarbejderne fordelt i amterne uden for Stadt Flensburg med primært fokus på systemstøtte og forebyggende tiltag. 8 skolepædagoger, der arbejder med inklusionsindsatser 1. – 4. klassetrin, 1 autismevejleder, 5 testlærere.

I året 2022-23 har vi budt flere nye medarbejdere velkommen. Vi er så glade for, at specialområdet bliver endnu mere prioriteret og at der er kommet yderligere fokus på vigtigheden af tidlig og helhedsorienteret

indsats. På PPR vil vi forsat yde vores bedste for at børnene får den rette hjælp og at samarbejdet med familier er baseret på tillid og fokus på barnets bedste. I vores hverdags praksis søger vi et konstruktivt, nærværende og effektivt samarbejde med skoler og dagtilbud, der sikrer rettidig indsats. Vi glæder os til det nye skoleår.

STATISTIK

Aktivitetsniveau på skoleområdet:

Skoleår	2022/23	2023/2024
Nyindstillinger	271	282
heraf med vanskeligheder i hovedfagene dansk-tysk-matematik	233	249
heraf med adfærdsvanskeligheder	29	31
heraf med indlærings-og adfærdsvanskeligheder	33	36
heraf forældrehenvendelser	80	83
Kontrolundersøgelser	270	277

Aktivitetsniveau på dagtilbudsområdet:

Skoleår	2022/23	2023/24*
Indstillinger	111	121
heraf med adfærdsvanskeligheder	72	79
heraf grundet andre årsager	40	45
heraf afklaring af forudsætninger	29	30

* prognose

REJSEKONTORET

SOMMERLEJRE OG ELEVUDVEKSLING

2022-23 var året, hvor det nye team på Rejsekontoret tog arbejdet op og er kommet rigtig godt i gang. Året begyndte med projektet Elevudvekslingen Uge 45-47, hvor vi i 2022 kunne tælle 68 match.

Dette var 4 mere end i 2021, men vi er alligevel glade fordi det viste os, at lysten til at rejse ud og deltage i udvekslingsaktiviteter stadig er der. Der var dobbelt så mange tilmeldinger fra Sydslesvig som fra Danmark.

I foråret 2023 mærkede vi en stor interesse for vores sommerlejre; 450 børn fra Danmark og Sydslesvig tilmeldte sig til Rejsekontorets sommerferielejre. Vi har ikke forhøjet vores priser. I år er der to fælles sommerlejre med SdU (en på Vesterled og en på Tydal). I alt kan vi tilbyde 6 lejre til vores børn. 305 børn fik en plads på enten Vesterled, Rendbjerg eller Tydal sommerlejren.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sommerferiekolonier	58	108	104	106	106	106	106	146	112	313	315	305
heraf børn fra Danmark									17	25	22	8
Elevudveksling uge 45-47												
Antal match:	100	110	124	135	121	122	141	117	0	64	68	

Sydslesvigske elever på efterskole	elever
2012-2013	43
2013-2014	58
2014-2015	65
2015-2016	46
2016-2017	52
2017-2018	97
2018-2019	109
2019-2020	100
2020-2021	92
2021-2022	81
2022-2023	83
2023-2024	96

Frivillig 10. klasse i Sydslesvig.

I skoleåret 2022-23 tager 3 elever deres 10. klasse i Sydslesvig og bor hos en værtsfamilie eller på Ungdomskollegiet. Elever fra Danmark er fortsat velkommen i vores 10. klasser, hvis de enten selv kan finde en værtsfamilie eller ønsker at bo på Ungdomskollegiet i Flensborg. Rejsekontoret søger ingen værtsfamilier da projektet "Mindretal på efterskole" blev afsluttet i 2022.

Frivillig 10. klasse i Sydslesvig	antal elever
2015-2016	1
2016-2017	0
2017-2018	1
2018-2019	0
2019-2020	3
2020-2021	3
2021-2022	9
2022-2023	3
2023-2024	0

LEJRSKOLER OG KOLONI

I efteråret 2022 var der jubilæumsfest på Vesterled – 75år Lejrskolehjemmet Vesterled.

Den 03./04. marts 2023 holdt vi arbejdsweekend på Vesterled. 35 frivillige var flittige og hjalp med at slibe og male sengene, ordne haven, reparere sæbedispenser etc.

Det var en stor fornøjelse og vi kunne spare mange håndværkertimer.

Efter de rigtig dårlige år under Corona, er lejrskolerne Rendbjerg og Vesterled, samt Hjerpsted Feriekoloni, kommet godt i gang igen til stor glæde for dem, der er taget afsted og hos medarbejderne på lejrskolerne og Hjerpsted-kolonien.

Lejrskoleophold (antal elever)	Rendbjerg	Vesterled
2009-2010	475	750
2010-2011	614	564
2011-2012	562	880
2012-2013	407	714
2013-2014	413	854
2014-2015	510	1003
2015-2016	626	814
2016-2017	522	892
2017-2018	373	705
2018-2019	537	618
2019-2020	158	296
2020-2021	0	0
2021-2022	454	783
2022-2023	634	789
Prognose 2023-2024	650	800

Hjerpsted Feriekoloni har holdt jubilæumsfesten 50 år. Det var en stor fest med klovne, lege og spil, og mange glade ansigter. I foråret 2023 stod personalet særlig skarpt da de første børn ankom på kolonien. Hjerpsted har nemlig i løbet af vinterens lukkeperiode været så heldig at have håndværkere i huset. Nu kan børn og pædagoger glæde sig over nye gardiner og sengene er blevet reduceret 30 cm i højden.

Hjerpsted-ophold	antal børn
2010	844
2011	830
2012	807
2013	843
2014	835
2015	840
2016	845
2017	787
2018	828
2019	729
2020	0
2021	254
2022	698
Prognose 2023	713

NY KONTORASSISTENT PÅ REJSEKONTORET OG VOKSENUNDERVISNINGEN

Fra og med 01.05.2023 kan vi sige hjertelig velkommen og "god arbejdslyst" til Rejsekontorets og Voksenundervisningens nye kontorassistent, Tina Enke. Da Louise måtte gå på barsel allerede i juni, har Tina overtaget Louises opgaver og timer fra og med den 01.07.23. Rejsekontoret og Voksenundervisningen søger en barselsvikar til 20 ugentlige timer frem til d. 31.03.2025.

PERSONALEKONTORET

Skoleforeningen har i 2013 besluttet at oprette et selvstændigt personalekontor til at varetage centrale funktioner på personaleområdet. I sine nuværende funktioner kan arbejdsopgaverne deles op i følgende områder.

1. Administrative opgaver i forbindelse ansættelsesforhold

Personalekontoret løser alle administrative hovedopgaver i rekrutteringsprocessen, under selve ansættelsesforholdet og ved ansættelsesforholdets ophør, når medarbejderen gør brug af den tyske Altersteilzeitmodell eller går på pension, enten som tysk "Rentenversicherungspflichtig" eller som medlem af den danske Pensionsfond af 1951.

Personalekontoret løser controllingopgaver på dagtilbuds- og skoleområdet.

Nogle få nøgletal:

Skoleforeningen har ca. 1850 medarbejdere i faste eller tidsbegrænsede ansættelser.

I 2022/23 gennemførtes ca. 540 ansættelser af nye medarbejdere, enten som genbesættelse i en forhåndenværende stilling eller i en ny oprettet stilling.

Skoleforeningen modtog i 2022/23 ca. 3.600 ansøgninger til vakante stillinger.

2. Driftsrådet, overenskomster og personalesager

Personalekontoret har den daglige kontakt til Driftsrådet og ledsager/rådgiver arbejdsgiverside, når der er uoverensstemmelser mellem Driftsrådet og arbejdsgiverside.

I kritiske personalesager rådgiver og ledsager Personalekontoret, udarbejder tekster og koordinerer samarbejdet med advokaterne fra Arbeitgeberverband Flensburg, som Skoleforeningen er medlem af.

Personalekontoret koordinerer og ledsager overenskomstforhandlinger. I denne sammenhæng udarbejdes protokoller, aftaletekster mm.

3. Arbejdsmiljø

Udviklingen af området arbejdsmiljø foregår i samarbejde med de øvrige personaleansvarlige afdelinger.

Hovedområder for arbejdsmiljøarbejdet i PK

- Arbejdssikkerhed
- Arbejdsulykker
- Betriebliches Eingliederungsmanagement i henhold til §167, SGB IX
- Inklusion af medarbejdere med handicap
- Sundhedsfremmende tiltag
- Tæt og koordinerende samarbejde med Skoleforeningens eksterne konsulentfirma for arbejdssikkerhed Theuerkorn og driftslægen fra BAD
- Licitationer på området
- Arbejdsmiljøledelsen/Personalekontoret har et forpligtende samarbejde med
- Inklusionsrepræsentanten og et delegeret driftsrådsmedlem i Skoleforeningens inklusionsteam. Her varetages interesser af medarbejdere med handicap og medarbejdere, som er truet af handicap.

4. Digitalisering af personaleadministrationen

Personalekontoret er inde i en længerevarende proces omkring implementeringen af et digitalt Personalemanagementsystem. Systemet har en stor kompleksitet og implementeringen foregår i et tæt samarbejde med IT-kontoret og et eksternt konsulentfirma. Skoleforeningens interne IT-udviklinger skal tilpasses databasestrukturen i personalmanagementsystemet. Formålet med implementeringen er at effektivisere administrationen, give medarbejdere transparent tilgang til egne data, sikre datakvalitet og begrænse brugen af papir til de få områder, hvor lovkrav gør sig gældende.

Implementeringen har indtil nu omfattet følgende områder:

- Sygefraværsregistrering

- Registrering af øvrigt fravær
- Implementering af organisationsstrukturen
- Indtastning af ferieplanlægning via ledernes medarbejderportal
- Udrulning af medarbejderportalen til samtlige medarbejdere med følgende muligheder for medarbejderne
 - Indsigt i egne stamdata
 - Digital ferieansøgning
 - Oversigt over eget fravær pga. sygdom, ferie, omsorgsdage osv.
 - Tilgang til egen lønseddel

Det store projekt digitalisering af samtlige personalemapper er påtænkt at blive gennemført i år. Dermed vil alle medarbejdere få egen direkte tilgang til alle ansættelsesrelevante data samt tilgang til egen digital personalemappe

Følgende områder implementeres i de kommende år:

- Digital ansøgning for øvrige fraværsårsager, som omsorgsdage, seniordage osv.
- Digital arbejdstidsregistrering
- Digital rekrutteringsproces
- Digital kursusadministration og medarbejderkvalificering
- Digital kørselsafregning

Personalekontoret er i samarbejde med IT-Kontoret ved at beslutte sig for en afløser til Skoleforeningens selvudviklede administrationssystem for Betriebliches Eingliederungsmanagement.

5. Opgaver med særligt fokus

• AGG

Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz er en lovgivning i Tyskland, som indeholder forpligtelser en arbejdsgiver har i henhold til diskriminering chikane på baggrund af

- Racistisk attribution/etnisk oprindelse
- Køn
- Religion eller ideologi
- Handicap
- Alder
- Seksuel identitet

Skoleforeningen arbejder på at etablere et udvalg, som tager imod medarbejderes henvendelser og indleder en sagsbehandling i henhold til lovgivningen.

• Hinweisgeberschutzgesetz

Tyskland har fået en whistleblower lovgivning, som blandt andet skal beskytte medarbejdere, når de indberetter ulovligheder i virksomheden. Skoleforeningen er ved at undersøge en etablering af en tilsvarende indberetningsportal og en forvaltningsproces til behandling af indberetninger.

• P51

Pensionsfonden af 1951 er lærernes tjenestemandspension. Den største del af administrationen lå tidligere ved en medarbejder ansat under finansministeriet. Efter dennes bortgang, er væsentlige dele af administrationen overdraget til Lønkontoret og Personalekontoret. Forudsætningen for at kunne løse denne opgave er en tilgang til offentlige digitale systemer i Danmark og det er en væsentlig udfordring med Skoleforeningens placering i Tyskland.

IT I SKOLEFORENINGEN

IT-Kontoret har 28 fastansatte medarbejdere, som er ansvarlige for at understøtte alle Skoleforeningens medarbejdere i at løse deres daglige opgaver. Kontoret byder på fieldservice, brugersupport og vejledning ved tekniske problemer, understøtter, når der skal findes it-redskaber for at løse nye opgaver og sørger for en almen driftsstabilitet og datasikkerhed. Pt. er der ubesatte stillinger som systemadministrator (1) og fieldservicemedarbejder (2,5).

ALMEN DRIFT

Gennem etableringen af den nye stilling som driftsleder blev kontorets struktur gentænkt og fornyet fra bunden for at sikre forbedret og konstant driftsstabilitet. En effekt af dette er fx en betydelig reduktion af interne nedbrud på 67% sammenlignet med det første halvår efter driftslederens start og halvåret efter. Derudover har kontoret udviklet og udarbejdet en beredskabsplan, som danner en fastlagt struktur og procedure ved nedbrud. Skoleforeningens systemer er nu blevet flyttet helt over til CITRIX win2022, som til dels giver en større driftssikkerhed og en del bedre kompatibilitet med udstyr på institutionerne. Nye SLA-kontrakter, som er tegnet for kritiske systemer, og en optimeret gennemførelse af backup med op til et års backup sørger ligeledes for en øget driftssikkerhed.

INFRASTRUKTUR

Udbyderen af vores nye fiberinternetforbindelser er stadigvæk i gang med at omstille Skoleforeningens 84 planlagte lokationer. Ud af dem er 57 lokationer i fuld drift med fiber, 18 lokationer er endnu tilsluttet med alternativprodukter indtil realiseringen af en fiberledning, omstillingen af 3 lokationer er planlagt i kv4 2023 og 6 lokationer har p.t. en åben status.

DIGITALISERING

Digitaliseringen på skolerne er afsluttet. Der blev i alt udbygget en stabil LAN- og WLAN-struktur, installeret 488 digitale skærme samt nye whiteboards til undervisningen, udleveret 1.500 elevlaptops og knap 600 lærerlaptops. Siden 2020 blev der investeret omkring 4 mio. euro i skolernes digitalisering. Heraf kommer ca. 2,5 mio. euro fra forskellige finansieringspuljer i BasisDigitalPakt Schule, et projekt fra forbundsrepublikken Tyskland, som støtter udviklingen af pædagogiske værktøjer i skolerne. Realiseringen skete parallelt med udrulningen af de nye fiberinternetforbindelser, så hardwaren kunne tages i en stabil drift. Efter afslutningen er alle skoler ankommet på et ensartet digitalt fællesniveau. Det betyder, at et tilsvarende niveau af digital undervisning kan tilbydes og leveres på alle vores skoler.

Udrulningen af elevudstyr viste sig at medføre nogle nye situationer mht. sikkerhedsfiltre, som vi på baggrund af vores netværksstruktur etablerede og nu styrer centralt, og skader ved udstyr, hvor vi sammen med en arbejdsgruppe bestående af forskellige afdelinger og institutioner er i gang med at udarbejde en fælles procedure.

Digitaliseringen af daginstitutionerne ift. digitaliseringsstrategiens normeringer er i fuld gang. For at kunne udnytte de forbedrede fiberinternetforbindelser bedst muligt blev der installeret diverse nye accesspoints. Dette skaber en stabil infrastruktur og drift på lokationerne. Desuden er vi i en testfase med forskellige muligheder for præsentationsmuligheder, som skal udrulles til dagtilbuddene i løbet af året. IT-Kontoret sørgede ud over det for en ny mulighed for en sikker opbevaring af billeder, der bliver taget af børnene. Der blev udrullet nye Synologyer, hvor billederne kan lægges på fra institutionernes devices og administreres derfra. Udrulningen af laptops og iPads er i fuld gang og afsluttes snarest.

Fieldservicemedarbejderens arbejde er afgørende for serviceringen og vedligeholdelsen af de forskellige digitale hardware og beriger i høj grad arbejdet omkring kontorets serviceindsats.

PROJEKTER

Leasingaftalen af printere og kopimaskiner udløb til sommeren, så der blev tegnet en ny aftale med en ny kontraktpartner. Før sommerferiens start blev alle Skoleforeningens leasingmaskiner skiftet fra Ricoh til Canon. Nogle Ricoh-maskiner forbliver i drift, indtil de ikke længere fungerer, og bliver løbende udskiftet med nye maskiner. Desuden er den planlagte elektroniske fakturabehandling på SharePoint gået ind i testfasen. Vi regner med en produktivstatus i løbet af 2023. Endvidere er vi kommet et godt stykke videre med at konsolidere diverse systemer for at optimere arbejdsprocesser fx for at undgå dobbeltindtastninger.

TEKNISK AFDELING

Teknisk Afdeling udvikler, planlægger, koordinerer og udfører anlægs-, moderniserings- og istandsættelsesopgaver på Skoleforeningens bygninger og grunde.

Desuden står Teknisk Afdeling for kørselsområdet og varetager arbejdsgiverfunktionen i forhold til det tekniske personale (pedeller, rengøringsassistenter, chauffører, håndværkere, kok og køkkenpersonale). Større arbejdsområder er bl.a. affald, energiforsyning, forsikringer, eftersyn, brandsikring og hygiejne.

Bygningsmassen, der skal vedligeholdes omfatter alle institutioner og øvrige bygninger i Sydslesvig og lejrskolerne i Danmark.

STØRRE ANLÆGSOPGAVER

For at kunne omsætte skoleloven og omstrukturere hoved-, real- og gymnasieskoler til fællesskoler, har det været nødvendigt at etablere nye lokaler ved alle skoler med overbygning. Denne omstrukturering har været en stor udfordring for Teknisk Afdeling, der igennem flere år har brugt mange timer på at udvikle og lede de mange store anlægsopgaver i forbindelse med udbygning til fællesskoler og heldagsskoler i Sydslesvig. I denne omstrukturering af alle vores skoler er vi i gang med den sidste del, nemlig moderniseringen af Gustav Johannsen-Skolen. Her kommer nu den sidste afsnit på banen.

Gustav Johannsen-Skolen

På Gustav Johannsen-Skolen er byggeafsnit 5, renovering og modernisering af hovedfløjen, blevet færdig, sådan at brugerne har kunnet rykke ind i de ”nye” lokaler efter sommerferien. Byggeafsnit 6, tagsaneringen, er allerede blevet afsluttet sommer 2022. Det kommende og sidste byggeafsnit 7 er vi i fuld gang med at projektere. Når dette er udført, vil udbygningen til fællesskole og moderniseringen være afsluttet.

Harreslev-Kobbermølle Danske Skole

Her er projektering af skolen i fuld gang. Det er hensigten, at der bliver søgt om byggetilladelse til projektet i andet halvår 2023. Sideløbende har TA kunnet udarbejde et udkast for en ny tidssvarende indkørsel. Kommunen har nu givet tilsagn om tilskud og også landet giver med Impulsmidler et tilskud til etablering af en ny indkørsel. Endvidere forbereder vi allerede et udkast for et pavillonanlæg som kortsigtet aflastning for skolen.

Sild Danske Skole

2. byggeafsnit (modernisering og sanering af den gamle elevfløj) er ved at være afsluttet og 3. byggeafsnit, som indebærer etablering af førskolegruppen og sanering af tagetagen følger derefter og er allerede i projektering.

Vimmersbøl Danske Skole

Vi er godt i gang med 2. byggeafsnit i Vimmersbøl – etablering af daginstitutionen på matriklen. Alle ordrer er tildelt, råbyg af både nybygningen og ombygningen af den eksisterende fløj er afsluttet, vinduer og døre er blevet monteret. Byggearbejderne forventes at være afsluttet til forår 2024.

Tarp Børnehave og Trene-Skolen

På grund af en fin donation fra A. P. Møller Fonden har Teknisk Afdeling i samarbejde med Fonden igangsat en arkitektkonkurrence om projektet, dvs. et udkast til både skolen og daginstitutionen.

Forskellige store danske tegnestuer er udpeget til at aflevere deres forslag til Skoleforeningen. I september sidder et dommerpanel sammen og udpeger en vinder. Så regner vi derefter med en omsætning af fase 1. projektering og omsætning af dagtilbudsdelen.

Store Vi-Vanderup Danske Skole

Teknisk Afdeling har projekteret en alt omfattende sanering af hele skolen. De første byggeafsnit er i gang og vi fortsætter med omsætningen i 2023-2024.

Endvidere har vi gang i de første undersøgelser i forbindelse med en alt omfattende sanering samt udvidelse af Nibøl Danske Skole og en alt omfattende sanering med udvidelse af Jes Kruse-Skolen.

ETABLERING AF VUGGESTUER OG UDVIDELSE AF PLADSER I DAGINSTITUTIONERNE

Husum Børnehave

Byggetilladelsen til udvidelsen af daginstitutionen er indgået og vi er i gang med den videregående detailplanlægning. Vi har fået tilsagn fra Sydslesvigudvalget om tilskud til projektet – så vi fortsætter og regner med at udlicitere projektet i november 2023.

Læk Daginstitution

Byggetilladelse er indgået og vi er i gang med detailplanlægningen. Kommunen har givet tilsagn om at de overtager en stor del af byggeomkostningerne. Med det tilsagn kan vi arbejde videre og regner med at licitationen går i gang i november 2023.

Store Vi-Vanderup Daginstitution – sanering og udvidelse

Her har vi forskellige udfordringer – vi er i gang med detailplanlægning og arbejder videre på en stabil finansiering af projektet.

Oksevejens Daginstitution – udvidelse

TA er i gang med en planlægning for en udvidelse af Oksevejens Daginstitution. Projekteringen er i fuld gang og vi regner med at søge om en byggetilladelse med udgangen af 2023.

Tarp Daginstitution

I Frørup bygger vi nu en overgangsløsning som giver Daginstitutionen bedre forhold indtil daginstitutionen på den nye grund er færdigbygget. Faciliteterne kan på et senere tidspunkt benyttes af skolen – så denne løsning giver begge institutioner mulighed for udvikling i den tid de nye institutioner bliver bygget.

Hatlund Daginstitution

Det lykkes at udvide grunden for Hatlund Daginstitution, da vi har fået mulighed for at købe et stykke grund fra naboen. Dermed skaber vi forudsætningen for en mulig udvidelse af Hatlund Daginstitution. Som overgang overvejes at arbejde med en ”cirkusvogn”. Undersøgelserne er i gang og sagsbehandling fortsætter.

Karlsson Vuggestue

Vi er i forhandlinger med byen om et muligt køb af en grund ved siden af vuggestuen for måske at kunne udvide Karlsson Vuggestue. Sagen fortsætter.

I 2023 har vi endvidere forundersøgelser i gang for en strukturel forbedring i Husby Daginstitution, Risum Børnehave og Frederiksstad Daginstitution. De fleste undersøgelser vil sikkert udvikle sig til en ny anlægsopgave.

Der er gang i flere undersøgelser og også første planlægning omkring etablering af vuggestuer og udvidelser af børnehaver i kreds Slesvig-Flensborg, Flensborg by og Slesvig by.

MYNDIGHEDSKRAV – BRANDSIKRING OG TEKNISKE INSTALLATIONER

På grund af nye sikkerheds- og hygiejnekrav har Teknisk Afdeling været og er stadigvæk i gang med at forbedre de sikkerhedsmæssige tekniske forhold på følgende institutioner:

Ladelund Ungdomsskole, Kaj Munk-Skolen i Kappel, Kiel-Pries Daginstitution, Jens Jessen-Skolen i Flensborg, Gottorp-Skolen i Slesvig, Engelsby Daginstitution, Christianslyst, Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad, A.P. Møller Skolen i Slesvig.

Store moderniseringer er eller har været i gang på Jørgensby-Skolen i Flensborg (tagmodernisering), Jernved Danske Skole i Kiel (tagmodernisering), Ungdomskollegiet (tagmodernisering). Her kunne vi indsamle en del tilskudsmidler (BAFA og IMPULS).

MILJØ OG ENERGI

Teknisk Afdeling er løbende i gang med energetiske saneringer som tagmoderniseringer, loftsisoleringer, vinduer, varmeanlæg, pumper og LED-belysning.

Alle moderniseringer forholder sig til GEG (Gebäudeenergiegesetz). Vi arbejder endvidere på muligheder for at etablere KWK-anlæg (Kraft-Wärme-Kopplung) og udvide vores biogastilslutninger, hvor det giver mening, ligesom vi arbejder på at nedsætte vores samlede CO₂ udslip og resurseforbrug i det hele taget. Fotovoltaik undersøgelser er i gang mange steder – vi vil i fremtiden satse stærkere på egen forsyning - hvor det er muligt.

Endvidere samarbejder vi med andre kommuner omkring projekter som fx brint, "Eisspeicher" eller vinde varme ud af spildevand. Produktion af strøm/varme ud af andre CO₂ neutrale stoffer er i undersøgelse.

I 2023 lykkes det også at fortsætte vores samarbejde med en del biogasleverandører. Her kunne vi tegne nye kontrakter.

SALG AF BYGNINGER

Følgende bygninger står indtil videre til salg:

- Skolen i Strukstrup
- Bavnehøj-Skolen med sportspladsen
- Vidingherreds Danske Skole med grønarealer
- Aventoft Børnehave
- Humptrup Børnehave

SKOLEFORENINGENS ØKONOMI

I 2022 modtog vi for tredje år det slesvig-holstenske skoletaxameter – Schülerkostensätze – og de indeholdt ligesom året før en gennemsnitlig fremskrivning på ca. 4%. Først i løbet af 2022 faldt afregningerne for elever med særlige behov for de to foregående år endeligt på plads, og det gav os en smule mere end budgetteret, men det ser til gengæld ud til, at vore seneste beregninger for 2022 holder nogenlunde stik, men disse afregninger er ikke afsluttet i skrivende stund, så der er stadig et lille forbehold. Selvom vi ikke fik nogen dansk fremskrivning, dækker vi stadig mere end halvdelen af skoleudgifterne over de danske tilskud. Signalerne fra Slesvig-Holsten er fortsatte investeringer i skolesystemet og nogle allerede gennemførte stigninger, som slår igennem hos os med ca. to års forsinkelse, så vi kan forvente en vis fremskrivning år for år også de kommende to år.

På dagtilbudsområdet er vi stadig i en overgangsfase hen mod et ensartet tilskudssystem i hele delstaten. På vejen derhen har vi haft forhandlinger med alle de 34 kommuner, hvor vi har dagtilbud placeret. Det hårde arbejde betød en stigning i tilskuddet til dette område på op imod 1 mio. euro, men for 2022 ser det på nuværende tidspunkt ud til, at budget og tilskud stemmer overens, og at vi derfor modtager mindre end sidste år, der jo indeholdt en del efterbetalinger.

Overordnet set er vi dog optimistiske, men minder ligesom sidste år om, at der med disse tilskud også følger nye dokumentationskrav og nye normer, der skal overholdes. Vi får mere tilskud, men tilskuddene går i høj grad til nye personalenormeringer og nye administrationskrav. Og tilskuddene har udgangspunkt i tyske lønniveauer, som hænger sammen med en væsentligt lavere uddannelsesmæssig indplacering af pædagoger end det, som gælder for danske pædagoger. Vi er naturligvis nødt til at matche det danske arbejdsmarked, som vi rekrutterer på, og her vil vi altid have en ekstraudgift, som ikke dækkes af de tilskud, vi kan få fra tysk side.

Inflationen slår også igennem hos os, og de ovennævnte stigninger kan ikke alene dække vore øgede udgifter i årene, der kommer. Der håber vi meget på, at også det danske tilskud – i modsætning til i år – kommer til at indeholde visse fremskrivninger.

Også i 2022 steg lærer- og pædagogudgifterne hurtigere end forventet pga. inflationen, og på mange områder oplever vi priser, der stiger i en anden takt end de seneste mange år. Vi kan se frem til substantielle stigninger på udgifterne på hele energiområdet, men langsigtede kontrakter betyder, at det nok først slår fuldt igennem i 2024.

Byggeområdet har nu været ramt i flere år af overgennemsnitlige stigninger, fordi markedet er overophedet. På ingen af disse områder er der udsigt til, at der falder ro over udviklingen.

Vi har grund til at antage, at inflationen også får indflydelse på de overenskomster, som indgås de kommende år, måske især under TVöD, men de danske overenskomster med pædagoger, lærere og gymnasielærere vil på et tidspunkt nok også komme med.

Endelig skal vi – i lighed med tidligere år – minde om, at udgifterne til pensioner vil stige en del år endnu, fordi mange ansatte fortsat er omfattet af garantier om tillæg til pensionen, der er forbundet med det nu afskaffede Sydslesvigtillæg.

Disse forskellige faktorer underbygger kun udsagnet fra det foregående afsnit om, at der ikke går mange år, før vi igen er der, hvor udgifterne vokser hurtigere end indtægterne, og vi igen skal tænke i besparelser og effektiviseringer. Faktisk skyldes et overskud i 2022 udelukkende et salg af en særligt dyr grund på Sild – i virkeligheden var der altså et lille underskud på driften allerede nu.

Uanset kommende udfordringer er der ingen fare for Skoleforeningens fremtidige drift. De seneste års udvikling i og sikring af tyske tilskud har været meget positiv og har mindsket afhængigheden af stigninger i de danske tilskud, men Skoleforeningen kan på ingen måde undvære danske tilskud – og heller ikke, at disse fortsat fremskrives.

Dertil kommer de store udfordringer med anlægs- og vedligeholdelsesudgifter. Trods årlige tilskud via taxameter fra Kiel og særlige tilskud fra Sydslesvigudvalgets anlægsmidler overstiger investeringsbehovet langt de midler vi har til rådighed. Et tilskud fra A. P. Møller Fonden til første fase af Mindretalscenteret i Tarp – med dagtilbud og siden skole – er meget kærkomment, men listen over store projekter, store tiltrængte projekter, bliver desværre ikke meget kortere af den årsag. Vi har dog stadig så store udfordringer med at få firmaer (håndværkere), der vil løse opgaverne – så lige nu er det mere bremseklodsen, men vi er nødt til at se på en langsigtet finansieringsplan for vore store anlæg i de kommende år.

DANSK VOKSENUNDERVISNING I SYDSLESVIG

ved sekretær Louise Andresen-Gildberg

Dansk Voksenundervisning er det centrale sted i Sydslesvig, der tilbyder undervisning til voksne inden for et bredt spektrum af fag og emner. Voksenundervisningens øverste organ er Repræsentantskabet, der består af 35 delegerede fra et stort antal danske organisationer og institutioner i Sydslesvig og de hermed samarbejdende frisere. Repræsentantskabet vælger et nævn på syv medlemmer for et år ad gangen. Voksenundervisningsnævnet fungerer som forretningsudvalg for Repræsentantskabet.

Nævnets formand er Jens M. Henriksen (Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.), næstformand er Maïke Lohse (Sydslesvigsk Forening e.V.).

De øvrige nævnsmedlemmer er Blide Kürstein Borg (Den Slesvigske Kvindeforening), Erika Jentzen (DSH - Foreningen af Aktive Kvinder), Kerstin Meinert (Sydslesvigsk Forening for Ejdersted amt), Margrit Hartl (Sydslesvigsk Forening for Flensborg amt) og Gaby Günther (SdU).

Sæson 2022-2023

I sæsonen 2022-2023 blev der i alt udbudt 343 kurser med 8317 lektioner. I alt har der været 3349 deltagere.

182 af det samlede antal kurser blev gennemført af udbydere i Flensborg, 68 kurser blev gennemført af udbydere i Slesvig-Flensborg amt, 51 kurser af udbydere i Rendsborg-Egernførde amt og 42 kurser blev gennemført af udbydere i Nordfrisland. Et kursus har været et online kursus.

280 af det samlede antal kurser har været danskurser, hvilket svarer til 81,63 %.

19 kurser har været gymnastikkurser, 16 kurser falder under emnet "Hobby". Der har været 11 kunstkurser, 7 musikkurser og Aktive Pensionister har afholdt 3 kurser. De resterende kurser har været andre sprogkurser end dansk, der har været både frisisk, engelsk, tysk og kurser i italiensk.

Kursusvirksomheden blev i budgetåret 2022 støttet med 80.808,88 euro i offentlige tilskud.

Statistik 2022-2023

Emne	Kurser	Deltagere
Dansk sprog	280	2664
Øvrige sprog	7	54
Motion & bevægelse	19	163
Håndarbejde/håndværk & kreativitet	16	124
Kunst & kultur	11	181
Musik, kor & orkester	7	107
Aktive pensionister	3	56
I alt	343	3349

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Kurser	348	322	128	298	343
Deltagere	3.862	3.568	1.107	2.720	3.349

Ny administrationssekretær for Voksenundervisningen

Den 1.maj startede vores nye administrationssekretær Tina Enke med 20 ugentlige timer, hun vil fremover være sekretær for både Voksenundervisning og Rejsekontoret. Louise Andresen-Gildberg har fået en ny titel og er nu blevet opgraderet til administrativ medarbejder for Voksenundervisning og Rejsekontoret.

Louise på barsel

Louise måtte gå på barsel allerede i juni, og Tina har derfor pr. 01.07.2023 overtaget Louises opgaver og timer. Rejsekontoret og Voksenundervisningen søger en barselsvikar til 20 ugentlige timer frem til d. 31.03.2025.

Digitalisering af Voksenundervisning

I sæsonen 2022-2023 har vi brugt meget tid på at undersøge mulighederne ift. digitalisering af Voksenundervisning. Vi har et tæt samarbejde med kursusadministrator Sabine Schiffmann fra Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig - de har de samme administrative udfordringer, som vi har. Sabine Schiffmann er i gang med at etablere en ny software, der kan løse de fleste af vores, samt undervisernes udfordringer. Vi er i gang med at undersøge, om denne software også kan bruges til Voksenundervisning.

LADELUND UNGDOMSSKOLE

ved forstander Tore Bock

Ladelund Ungdomsskole blev oprindeligt tænkt som Skoleforeningens egen og Sydslesvigs eneste efterskole. Skolen er skænket af A.P. Møller Fonden, grundlagt i 1981 og åbnede portene for elever for første gang i 1982.

Siden de sidste to år er Ladelund Ungdomsskole i fuld sving med at omsætte dens nye profil som Skoleforeningens primære institution for brobygning til erhvervslivet. Den nye undervisningsstruktur med åbne lektioner og valgkurser på tværs af årgange starter nu sit tredje år og er fortsat ved at blive implementeret fælles ved lærer, pædagoger og elever. Målet er stadigvæk at styrke og fremme kompetencer, der er særlig relevante for en senere erhvervsuddannelse, såsom evnen til selv at tilrettelægge opgaver, udvikling af egne problemløsningsstrategier, vedholdenhed og ansvarsbevidsthed for den personlige udvikling mm. Elevernes tilbagemeldinger styrker os i overbevisningen om, at den nye vej er den rette. Det skal ses som et attraktivt nyt tilbud for alle, der trænger til en anden form for undervisning, mere medbestemmelse og medansvar og en ny målsætning.

Jf. skolens femårsplan kommer i dette år et nyt element i form af en ekstra praktikperiode til. Skolens erhvervsvejleder har sammen med forstanderen taget kontakt til både ErhvervsUddannelsesCenter (EUC) Syd i Tønder og Berufliches Aufbauwerk (BAW) i Nibøl. Ud over en potentialanalyse, der kortlægger elevernes individuelle interesser og styrker, giver begge institutioner eleverne indblik i flere forskellige værksteder og erhvervsprofiler. Arbejdet i værkstederne i Tønder og Nibøl flankeres af arbejdet med MiLife på skolen, hvor der udvikles på elevernes karriereplanlægning. Individuelle praktikfaser medtænkes regelmæssig alt efter behov, fx som et meningsfyldt pusterum for elever og som perspektiv for det videre læringsforløb.

Siden september 2022 er skolen en ongoing byggeplads: alle vandledninger og bad fornyes og adskillige lokaler og boliger renoveres i denne sammenhæng. Omlædning og bad i hallen er ligesom de første to boliger ved at blive færdigstillet. For tiden arbejder håndværkerne på fire elevfløje med indskrænkninger for den daglige drift. Som sidste led færdiggøres de resterende to boliger og undervisningsfløjen. Ombygningen forventes at være afsluttet omkring årsskiftet.

Lige som de sidste år er skolen booket godt ud med samlet 62 elever boende, hvoraf 4 elever besøger 10. klasse i Læk og bor som bofællesskab i et elevhus. Skolen har igen en venteliste med elever, der venter på en ledig plads.

I personalestrukturen kan skolen hilse på Rouven Ewel, der siden sommeren '23 styrker teamet for læringsgruppen som specialpædagog. Rouven arbejder tæt sammen med skolesocialarbejderen og det ressourcecenter, der begyndte sit virke i sidste år.

Vi glæder os til det kommende skoleår, hvor vi fortsat udvikler på det kendte "nye" og vil genvinde rutiner samtidig med at vi åbner op for flere nye udviklinger og ideer.

Ungdomskollegiet

ved forstander Allan Pedersen

Ungdomskollegiet på Marienhölzungsweg i Flensborg blev efter en indsamling i Danmark overdraget til Skoleforeningen i 1971. Det har siden været hjem for fjerntboende unge, som har søgt uddannelse i byen. Herudover har elever efter skolernes eller PPRs indstilling kunnet optages. Ungdomskollegiet har en bestyrelse bestående af tre forældre, to repræsentanter fra Duborg-Skolen, en repræsentant fra Styrelsen, to beboere og en medarbejder samt forstander.

I forbindelse med Duborg-Skolens traditionelle huepåsættelse den 30. juni, var flaget også hejst på Ungdomskollegiet. Før selve festen på skolen fejrede vi vores studenter og deres forældre ved en lille reception. Det er altid en god anledning til at se tilbage, for flere af de unge kom til os allerede i 9. klasse, og selvom årets studenter kan kaldes en "corona-årgang", var alt dårligt glemt. Tiden på Duborg-Skolen og Ungdomskollegiet er identitetsskabende, og vi er ikke i tvivl om, at de 14-årige, vi sagde goddag til for fem år siden, og som nu er blevet studenter, bliver gode ambassadører for mindretallet, uanset hvor i verden de kommer hen.

15 kollegianere afsluttede denne sommer 10. klasse. Tre søger nu anden uddannelse, og 12 fortsætter i gymnasiet og bliver boende hos os.

Udover at være hjem for kollegianerne bruges kollegiet også som gæstehus til lærerstuderende på praktik i Sydslesvig og til andre besøgende, vi lægger undervisningslokaler til erhvervsorienteringen Start-Klar, og vi deltager i brobygningsdagene og naturfagsdagene på Duborg-Skolen. Vi samarbejder også med Gustav Johannsen Skolens heldagsskole, så børnene herfra kan spise middagsmad hos os, og en del mad leveres da også til møder og arrangementer i Skoleforeningen.

Rygning er desværre et tilbagevendende tema hos os. Rygning er forbudt på Ungdomskollegiets område, men nogle unge samles så udenfor området på den offentlige vej. Det sender et forkert signal, og vi vil gøre en endnu større indsats for at stoppe det, i hvert fald for de mindreåriges vedkommende.

Før sommerferien er der blevet sat stillads op rundt om en del af vores hus. Taget over den ene fløj er utæt, og det skal lappes. Et arkitektfirma har også foretaget en grundig inspektion af husets betonfacade og konstateret, at der flere steder er skader i armeringer. Det skal ordnes i næste etape, og vi glæder os til, at bygningen kommer til at fremstå knap så trist og grå.

Kollegiets køkkenleder, Klaus Petersen påtager sig gerne opgaven med at uddanne unge mennesker indenfor kokkefaget, og i samarbejde private aktører tilbyder vi en god og solid uddannelse. Til efteråret begynder to elever deres uddannelse hos os. Vi håber, at skoleopholdene kommer til at ligge sådan, at den ene lærling kan være i skole, mens den anden bliver hjemme i køkkenet. Vi forventer også, at de to kan støtte hinanden under uddannelsen.

Den 3. juni at markerede vi Ungdomskollegiets 50-års jubilæum ved et åbent-hus-arrangement for tidligere kollegianere. Det blev en uformel fest, hvor vi alle var en tur ned af memory lane. Det egentlige jubilæum var i 2021, men dengang satte pandemien en stopper for fejringen.

Efter sommerferien flytter 20 nye beboere ind hos os. Halvdelen, de fleste fra Sild, skal gå i 9. klasse, og resten i gymnasiet. Gruppen skal rystes sammen, og i den første uge har vi lavet et lille program, hvor vi bl.a. skal en tur på fjorden på standup paddle boards.

Jeg vil benytte lejligheden til at sige tak til vores bestyrelse for indsatsen i det forgangne år.

Jaruplund Højskole

ved forstander Karsten B. Dressø

Antal kursister på Jaruplund Højskole udvikler sig fortsat i en positiv retning og antal kursister og gæster i 2022 blev igen højere end året før. Vores 13 ugers Minority Changemaker Programme (MCP) i foråret 2023 blev desværre ikke gennemført i 2023 grundet for få tilmeldte. Mere om det efterfølgende.

Jeg kan igen og nu på 9. år som forstander, glæde mig over den fælles indsats fra alle medarbejderne, der har gjort det muligt at opnå årets resultater og de mange positive evalueringer/tilbagemeldinger fra vores kursister.

Antal gæster, kursister på korte kurser og årselever (ÅE)

Analog de tidligere år er vores tal opgjort i

- *det totale antal gæster* på Jaruplund Højskole til forskellige arrangementer (inkl. vores kursister),
- *samlet antal af kursister*. Det vil sige, kursister jf. vores kursuskatalog, øvrige kursister som vi har haft på kurser, der er udarbejdet i samarbejde med danske lokalforeninger/andre og
- *antal Årselever (ÅE)*.

Det totale antal gæster

Vores målsætning for antallet af gæster på Jaruplund Højskole for 2022 var på 3.500, hvilket vi overgik. Vi kom op på **4.205** i 2022 til forskellige arrangementer, udlejninger og kurser (mod 2.305 i 2021), hvilket er næsten 2.000 flere.

Samlet antal kursister

Det samlede antal kursister som både er kursister jf. vores kursuskatalog og kurser i tæt samarbejde med danske foreninger steg til 872 kursister mod 727 kursister i 2021.

Årselever (ÅE). Ved opgørelsen af antal ÅE (en elev i 40 uger = 1 årselev), er vi i 2022 nået op på 27,15 ÅE, hvilket er 10,69 ÅE-flere end i 2021, hvor vi havde 16,46 ÅE. Dette tilskrives gennemførelse af MCP i foråret 2022 og øget antal kursister på vores korte.

Minority Changemaker Programme (MCP) fra 2022 ændres fra 2023 til European Changemaker Programme (ECP) (fortsat 12 til 13 ugers planlagt kursus i foråret)

Med henvisning til sidste års årsskrift/Årsberetning lykkedes det i 2022 at søsætte og gennemføre vores MCP. I foråret 2023 havde vi ligeledes planlagt en gennemførelse, men grundet for få tilmeldte elever, traf vi i tæt samarbejde med Grænseforeningen at aflyse kurset i 2023.

Vi valgte i samme forbindelse at afslutte projektet MCP og dermed ophørte samarbejdet med Grænseforeningen om dette projekt. Samtidig besluttede vi, at bygge videre på det gode fundament, der var skabt og videreudvikle konceptet samt at "åbne det op" under titlen European Changemaker Programme (ECP). Vi arbejder p.t. intensivt med udvikling af vores samarbejde med forskellige mindretalsorganisationer og universiteter i Europa med henblik på gennemførelse i foråret 2024. Jeg ser frem til at kunne fortælle mere om dette i den kommende tid.

Personale

Vores to "nye" kollegaer der tilgik vores team den 1. juni 2022, har nu været et år her på Jaruplund Højskole. De har begge i den grad bidraget positivt til vores kursusudbud og gennemførelse.

Som de tidligere år skal der igen lyde en stor tak med ros til alt personalet på højskolen, for den indsats der er ydet i 2022 og fortsat ydes i 2023. Vores gæster og kursisters tilbagemeldinger indeholder fortsat megen ros til hele personalegruppen og det er i den grad berettiget.

Støttekredsen

Vi har i det forgange år gennemført forskellige arrangementer og har i foråret på årsmødet besluttet, at man fremover kan blive medlem af Støttekredsen for Jaruplund Højskole, ved at indbetale et beskedent engangsbeløb. Det er også besluttet, at man som medlem af Støttekredsen kan deltage i forskellige aktiviteter/foredrag sammen med vores kursister. Disse tilbud offentliggøres løbende på vores hjemmeside.

Fremadrettet

Vores kortkursusprogram for 2023 blev igen offentliggjort sidst på sommeren 2022 med mulighed for at tilmelde sig kurserne fra 1. september 2022. Den sidste dag i december 2022 havde vi 450 tilmeldte til vores korte kurser i 2023 inkl. kurser til foreninger. Vi har en forventning om, at vi i 2023 kommer op på omkring 900 og dermed atter en fremgang i forhold til 2022.

Afslutning

Tak for det fortsatte gode samarbejde med vores bestyrelse, Skoleforeningens forskellige afdelinger og institutioner, Driftsrådet samt vores støttekreds. Det er en fornøjelse at være forstander og samarbejde med de 14 engagerede medarbejdere, der ved fælles indsats på såvel hverdage, helligdage og i weekender, sommer som vinter, giver vores kursister en god oplevelse af Sydslesvig og Jaruplund Højskole og, at medarbejderne dermed er gode ambassadører for det danske mindretal i Sydslesvig.

CHRISTIANSLYST

Dansk Skoleforening overtog driften af Christianslyst fra starten af 2020. Få måneder efter lukkede al aktivitet ned pga. Corona og først i løbet af 2021 kunne driften delvis genoptages. I 2022 har der været måneder med fuld drift – og så alligevel ikke helt, for der kom stadig aflysninger pga. Corona, ja sågar har det været nødvendigt at aflyse enkelte arrangementer pga. Corona i personalet.

Skoleforeningen har investeret noget i at sikre grundlag for drift. Visse forsømte vedligeholdelsesarbejder er også blevet foretaget, men der udestår fortsat en del, til dels pga. fejlkonstruktioner (byggesjusk) fx i værelsesfløjens facader.

Der har været arbejdet på at skaffe et bedre kundeunderlag for det, som er institutionens hovedformål: at huse lejrskoler og foreningsgrupper med interesse for Sydslesvig og der opleves fin interesse fra både dansk og tysk side. Vi forsøger os med helårsdrift ved at være kursuscenter, fx for Skoleforeningen, for højskolelignende kurser, "Bildungsurlaub", mm. Det har betydet nogle ændringer, herunder nogle forbedrede ansættelses- og arbejdsvilkår for personalet med langt færre weekendåbninger og en ferielukkeperiode om sommeren.

Skoleforeningen har måttet yde driftstilskud til Christianslyst – sådan som det er tilfældet ved alle mindretallets institutioner – men trods Corona har dette tilskud kun udgjort ca. 100.000 € om året i de første år – mod forventede ca. 135.000 € årligt, ja SdU har nogle år været tæt på 200.000 € i tilskud. For at understøtte driften af Christianslyst – men også til gavn for andre af mindretallets lejrskoler og mere generelt for skoleudveksling med Danmark – har vi også i 2023 fornyet vores ønske om at få Sydslesvig på Danmarkskortet, nemlig som en del af DSB-skolerejser og på listen over danske lejrskoler. Vi er jo blevet mindet om grænsens betydning i Coronatiden, så vi har ikke naive forestillinger om at dette ønske omsættes hurtigt, men netop Corona har mindet os om hindringer for kontakten til Danmark. Vi håber, at disse kan blive mindsket de kommende år.

Vi tror på, at de nye tiltag kan skabe en mere stabil drift på Christianslyst, men må regne med en længere omstillingsperiode på tre til fem år, om end nytten af de strategiske valg allerede kan anes nu. Selve det forventede tilskud udgør kun ca. en promille af Skoleforeningens indtægter, så Christianslyst kan ikke siges at udgøre en alvorlig belastning for Skoleforeningens økonomi. Vi har altså råd til at se tiden lidt an, mens vi udvikler på Christianslyst til gavn for hele mindretallet.

Nogle tal for 2022

Christianslyst genererede indtægter på 540.000 €

Udgifterne beløb sig til 636.000 €

Derfor udgjorde Skoleforeningens tilskud til driften for 2022 i alt 96.000 €

